

## *Privacy regels onderzoek*

Het Mulier Instituut onderschrijft voor het doen van veldwerk en de rapportage van onderzoek de privacyrichtlijnen van de Marktonderzoeksassociatie (MOA), Vereniging voor Beleidsonderzoek (VBO) en (Vereniging voor Statistiek en Onderzoek (VSO). De belangrijkste regels zijn:

1. Informeer de respondent over het doel van het onderzoek.
2. Bejegen de respondent die aan het onderzoek deelneemt met respect, ook wanneer hij niet wenst deel te nemen, een weigering is een weigering.
3. Verzamel niet meer gegevens dan noodzakelijk voor de uitvoering van het onderzoek.
4. Extra zorgvuldigheid is geboden bij het verzamelen en verwerken van bijzondere gegevens. Dit zijn persoonsgegevens omtrent iemands godsdienst of levensovertuiging, ras, politieke gezindheid, gezondheid, seksuele leven, alsmede persoonsgegevens betreffende het lidmaatschap van een vakvereniging, strafrechtelijke Persoonsgegevens en Persoonsgegevens over onrechtmatig of hinderlijk gedrag in verband met een opgelegd verbod naar aanleiding van dat gedrag.
5. Verwerk gegevens in identificeerbare vorm niet langer dan noodzakelijk voor de uitvoering van het onderzoek, anonimiseer zo snel mogelijk.
6. Rapporteer nooit over individuele respondenten met identificeerbare gegevens tenzij de respondent daarvoor ondubbelzinnige toestemming heeft gegeven.
7. Neem technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verzamelde gegevens tegen onrechtmatig gebruik.
8. Zorg voor een tijdige melding van de verwerking bij het College bescherming persoonsgegevens door de opdrachtgever, als persoonsgegevens verkregen uit het onderzoek langer dan zes maanden na verkrijging worden bewaard.
9. Houd alle persoonsgegevens die worden verzameld en bewerkt geheim en verstrek persoonsgegevens alleen aan geautoriseerde functionarissen.
10. Wijs bij irritatie van de respondent, bij onaangekondigd onderzoek per spraaktelefoon, op de mogelijkheid om zijn persoonsgegevens tegen dergelijke vorm van onderzoek te blokkeren via [www.onderzoekfilter.nl](http://www.onderzoekfilter.nl).

Hierna volgen de volledige richtlijnen.

# Gedragcode

voor onderzoek en statistiek



**MOA**

Center for Marketing  
Intelligence & Research



# Gedragcode

voor onderzoek en statistiek





# Colofon

## **MOA (MarktOnderzoekAssociatie)**

Arlandaweg 92

1043 EX Amsterdam

telefoon 020 – 686 93 28

fax 020 – 475 02 85

e-mail [info@moaweb.nl](mailto:info@moaweb.nl)

website [www.moaweb.nl](http://www.moaweb.nl)

## **VBO (Vereniging voor Beleidsonderzoek)**

Postbus 31070

6503 CB Nijmegen

telefoon 024 – 351 21 06

fax 024 – 354 00 90

e-mail [info@beleidsonderzoek.nl](mailto:info@beleidsonderzoek.nl)

website [www.beleidsonderzoek.nl](http://www.beleidsonderzoek.nl)

## **VSO (Vereniging voor Statistiek en Onderzoek)**

Postbus 90750

2509 LT Den Haag

telefoon 070 – 344 09 66 (Nicis Institute)

e-mail [info@vsonet.nl](mailto:info@vsonet.nl)

website [www.vsonet.nl](http://www.vsonet.nl)

Vormgeving: Stella Smienk

Druk: Prints en Proms, Rotterdam

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden  
verveelvoudigd of toegepast zonder vermelding van de bron.



# Inhoudsopgave

• Voorwoord	6
• Verklaring College bescherming persoonsgegevens	9
• De Tien Gouden Regels	13
• Gedragscode voor Onderzoek & Statistiek	17
• Toelichting	27
• Regeling Beroepscommissie	53
• Toepassing Gedragscode binnen gemeentelijke en provinciaal onderzoek	65
• Bijlagen	
• Geheimhoudingsverklaring	68
• Diverse wetteksten uit artikel 7 Gedragscode	69
• Het juridische verschil tussen onderzoek/statistiek en marketing	73
• Ondubbelzinnige toestemming	80
• Onderzoekfilter	82
• Handleiding meldingsformulier verwerking persoonsgegevens	83



## Voorwoord

De voorliggende herziene Gedragscode voor Onderzoek en Statistiek is opgesteld door alle direct betrokken brancheorganisaties te weten: MOA, Center for Marketing Intelligence & Research (MarktOnderzoekAssociatie), de Vereniging voor Beleidsonderzoek (VBO) en de Vereniging voor Statistiek en Onderzoek (VSO). Met deze gedragscode beogen de drie organisaties om binnen hun kernactiviteit, verantwoord om te gaan met persoonsgegevens. Bij hantering van deze code wordt door de onderzoeksbranche voldaan aan de eisen van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp).

Het College bescherming persoonsgegevens (CBP) heeft de Gedragscode voor Onderzoek en Statistiek officieel van een goedkeurende verklaring voorzien op 21 juni 2010. De goedkeuringsverklaring is gepubliceerd in de Staatscourant 2010, nr. 9866.

Een opvallend punt aan de code is de korthed ervan. De tekst is zo geformuleerd dat de onderzoeker er goed mee uit de voeten kan. Dit boekje bevat niet alleen de code en de toelichting, maar ook praktische aanwijzingen, zoals het verschil tussen marktonderzoek en direct marketing in juridische zin, een uitleg over ondubbelzinnige toestemming van een respondent en enkele andere achtergrondgegevens van juridische aard.

De nu voorliggende code is op enkele punten verduidelijkt in vergelijking tot de voorgaande uitgave, maar wijkt daar niet wezenlijk van af. De code heeft een grote reikwijdte en is dekkend voor een zeer breed terrein van onderzoek en statistiek.

Deze Gedragscode voor Onderzoek en Statistiek is tot stand gekomen met de ondersteuning van mr. Alexander Singewald. Als jurist/privacydeskundige heeft hij de teksten geconcipeerd.

Onderzoek is, in de relatie met de respondent - consument, een volstrekt andere activiteit dan direct marketing. Onderzoek leidt als regel tot geano-

nimiseerde resultaten, alleen tijdens het onderzoeksproces is het soms nodig om naw-gegevens te bewaren. Direct marketing is gericht op één op één activiteiten, waarbij de identiteit van de betrokkene dus altijd bekend en vaak ook opgeslagen wordt. DM benadert individuele personen dus veel indringender en is derhalve onderhevig aan een andere code dan de onderhavige. Deze gedragscode biedt voor de onderzoeksbranche een goed hanteerbare en sluitende afbakening ten opzichte van direct marketingactiviteiten. Voor de branche is de code een aanknopingspunt om ook aan het publiek en de respondenten meer duidelijkheid te verschaffen over de eigen aard en regels van markt- en beleidsonderzoek.

De besturen van de drie brancheorganisaties hopen en verwachten dat deze gedragscode een positieve impuls zal betekenen voor verantwoord onderzoekswerk.

**MOA-bestuur** Pieter Paul Verheggen, voorzitter  
**VBO-bestuur** Martin van der Gugten, voorzitter  
**VSO-bestuur** Carla Verheijen, voorzitter



# Verklaring College bescherming persoonsgegevens

## Bekendmaking Goedkeuring Gedragscode voor Onderzoek en Statistiek

Het College bescherming persoonsgegevens (CBP) heeft een aanvraag ontvangen tot het afgeven van een verklaring in de zin van artikel 25, eerste lid, van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) dat het CBP kan instemmen met de Gedragscode voor Onderzoek en Statistiek.

Hieronder volgen het besluit en een kennisgeving van de terinzagelegging van de stukken.

### Besluit

Het College bescherming persoonsgegevens (CBP),

Gelet op artikel 25, eerste lid, van de Wet bescherming persoonsgegevens (Staatsblad 2000, 302),

gezien het schriftelijk verzoek van 19 november 2009 van de Marktonderzoeksassociatie (MOA), de Vereniging voor Beleidsonderzoek (VBO) en de Vereniging voor Statistiek en Onderzoek (VSO) tot het afgeven van een verklaring als bedoeld in artikel 25, eerste lid, van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) met betrekking tot de Gedragscode voor Onderzoek en Statistiek (Gedragscode);

#### overwegende ten aanzien van representativiteit en ontwerpbesluit:

dat de MOA, VBO en VSO tezamen kunnen worden aangemerkt als voldoende representatief voor de sector onderzoek en statistiek en dat deze sector in de Gedragscode voldoende nauwkeurig is omschreven;

dat het CBP op 26 april 2010 een ontwerpbesluit heeft genomen houdende het voornemen te verklaren dat de Gedragscode een juiste uitwerking vormt van de Wbp en andere wettelijke bepalingen betreffende de verwerking van persoonsgegevens;

dat het ontwerpbesluit en het verzoek van de aanvragers alsmede de Gedragscode op grond van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht gedurende zes weken ter inzage hebben gelegen bij het CBP en dat hiervan is kennis gegeven in de Staatscourant van 3 mei 2010 (2010, nr. 6743);

dat belanghebbenden binnen die termijn geen gebruik hebben gemaakt van de gelegenheid om opmerkingen te maken;

#### overwegende dat de Gedragscode:

in beperkte mate is aangepast ten opzichte van de Gedragscode voor Onderzoek en Statistiek uit 2004 waarvoor het CBP op 18 februari 2004 een goedkeurende verklaring heeft afgegeven en dat deze verklaring gedurende een periode van vijf jaar heeft gegolden;

op onderdelen een nadere uitwerking van, dan wel aanvulling op, de materiële bepalingen van de Wbp vormt en daarbij een praktische uitwerking bevat in de vorm van 'de tien gouden regels voor onderzoek & statistiek en gegevensbescherming';

voorzien is van een standaard geheimhoudingsverklaring;

een uitwerking geeft van de begrippen ‘verantwoordelijke’ en ‘bewerker’ en hierbij aansluit bij de verschillende rollen die onderzoeksorganisaties en opdrachtgevers in kunnen nemen en dat de toelichting bij de Gedragscode dit verduidelijkt met verschillende praktische voorbeelden;

regels bevat voor de wijzen waarop persoonsgegevens mogen worden verkregen;

aangeeft voor welke doeleinden persoonsgegevens mogen worden verwerkt en voorziet in een nadere invulling van bewaartermijnen;

nadere invulling geeft aan de rechten van betrokkenen, en de verplichting om de betrokkenen uit eigen beweging te informeren over de verwerking van de betrokkene betreffende persoonsgegevens;

de verantwoordelijke en bewerker verplicht tot het treffen van passende technische en organisatorische maatregelen, zodat persoonsgegevens slechts rechtmatig kunnen worden verwerkt;

voor de behandeling van klachten en geschillen voorziet in een onafhankelijke geschillenregeling en dat deze geschillenregeling naar het oordeel van het CBP voorziet in toereikende waarborgen met betrekking tot de onafhankelijkheid van de leden van de Beroepscommissie, aangezien de leden, plaatsvervangers en voorzitter van de Beroepscommissie geen deel uit maken van de leden van de MOA, VBO of VSO dan wel van werknemers van deze leden;

besluit te verklaren:

dat de Gedragscode, gelet op de bijzondere kenmerken van de sector, een juiste uitwerking vormt van de Wbp en andere wettelijke bepalingen betreffende de verwerking van persoonsgegevens.

Dat de goedkeurende verklaring geldig is voor een periode van vijf jaar na de datum van bekendmaking in de Staatscourant.

Den Haag, 21 juni 2010



Mw. mr. M.W. McLaggan-van Roon  
Collegelid

h h h

h h h  
h

h h h

# **De Gouden Regels**

**voor Onderzoek & Statistiek en  
Gegevensbescherming**



## De Tien Gouden Regels voor Onderzoek & Statistiek en Gegevensbescherming:

Handel in overeenstemming met de tekst en de geest van de Gedragscode voor Onderzoek en Statistiek en leef de volgende bepalingen ten allen tijde na.

1. Informeer de respondent over het doel van het onderzoek.
2. Bejegen de respondent die aan het onderzoek deelneemt met respect, ook wanneer hij niet wenst deel te nemen, een weigering is een weigering.
3. Verzamel niet meer gegevens dan noodzakelijk voor de uitvoering van het onderzoek.
4. Extra zorgvuldigheid is geboden bij het verzamelen en verwerken van bijzondere gegevens. Dit zijn persoonsgegevens omtrent iemands godsdienst of levensovertuiging, ras, politieke gezindheid, gezondheid, seksuele leven, alsmede persoonsgegevens betreffende het lidmaatschap van een vakvereniging, strafrechtelijke Persoonsgegevens en Persoonsgegevens over onrechtmatig of hinderlijk gedrag in verband met een opgelegd verbod naar aanleiding van dat gedrag.
5. Verwerk gegevens in identificeerbare vorm niet langer dan noodzakelijk voor de uitvoering van het onderzoek, anonimiseer zo snel mogelijk.
6. Rapporteer nooit over individuele respondenten met identificeerbare gegevens tenzij de respondent daarvoor ondubbelzinnige toestemming heeft gegeven.
7. Neem technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verzamelde gegevens tegen onrechtmatig gebruik.

8. Zorg voor een tijdige melding van de verwerking bij het College bescherming persoonsgegevens door de opdrachtgever, als persoonsgegevens verkregen uit het onderzoek langer dan zes maanden na verkrijging worden bewaard.
9. Houd alle persoonsgegevens die worden verzameld en bewerkt geheim en verstrek persoonsgegevens alleen aan geautoriseerde functionarissen.
10. Wijs bij irritatie van de respondent, bij onaangekondigd onderzoek per spraaktelefoon, op de mogelijkheid om zijn persoonsgegevens tegen dergelijke vorm van onderzoek te blokkeren via [www.onderzoekfilter.nl](http://www.onderzoekfilter.nl).



# Gedragcode voor Onderzoek & Statistiek

Gedragcode op basis van artikel 25 Wet bescherming persoonsgegevens



# Inhoudsopgave

<b>1</b>	Considerans	20
<b>2</b>	Begripsbepaling	21
<b>3</b>	Omschrijving van de sector en toepassingsgebied	22
<b>4</b>	Onderzoeksorganisatie als Bewerker en als Verantwoordelijke	22
<b>5</b>	Principes gegevensverwerking voor Onderzoek	23
<b>6</b>	Verwerking van Bijzondere gegevens	24
<b>7</b>	Bijzondere vormen van verwerking van persoonsgegevens	25
<b>8</b>	Beveiliging	25
<b>9</b>	Rechten Respondenten	25
<b>10</b>	Beroepscommissie	26
<b>11</b>	Overige onderwerpen	26

## 1 Considerans

De MOA, MarktOnderzoekAssociatie.nl,  
De VBO, Vereniging voor Beleidsonderzoek en  
De VSO, Vereniging voor Statistiek en Onderzoek,  
overwegende:

- dat de MOA, VBO en VSO als belangenbehartiger voor onderzoekers en onderzoeksorganisaties de bescherming van persoonsgegevens van groot belang achten;
- dat de normen en bepalingen in de Wet bescherming persoonsgegevens dienen te worden nageleefd bij het verwerken van persoonsgegevens;
- dat de Wet bescherming persoonsgegevens voor onderzoek specifieke normen en bepalingen kent;
- dat in deze gedragscode de normen en bepalingen uit de Wet bescherming persoonsgegevens bij elkaar zijn gebracht en nader zijn uitgewerkt;
- dat deze gedragscode geldt voor onderzoek voor alle media, schriftelijk, elektronisch of telefonisch;
- dat zorgvuldig dient te worden omgegaan met betrokkenen, de zogeheten Respondenten aan onderzoek;
- dat Respondenten een mogelijkheid moeten hebben, naast de mogelijkheden in de Wet bescherming persoonsgegevens, om de naleving van de gedragscode en de omgang met persoonsgegevens voor onderzoek te laten toetsen door een onafhankelijke commissie;
- dat de gedragscode voorziet in onafhankelijke Commissie;
- dat de gedragscode op 18 februari 2004 door het College bescherming persoonsgegevens is voorzien van goedkeuring voor 5 jaar;
- dat de gedragscode is geëvalueerd en is herzien;
- dat de herziene versie op datum 19 november 2009 is voorgelegd aan het College bescherming persoonsgegevens en dat deze op 21 juni 2010 is voorzien van goedkeuring voor 5 jaar;

hebben de volgende gedragscode vastgesteld:

## 2 Begripsbepaling

- 1 Persoonsgegevens: elk gegeven betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon;
- 2 Verwerking van Persoonsgegevens: elke handeling of elk geheel van handelingen met betrekking tot Persoonsgegevens, waaronder in ieder geval het verzamelen, vastleggen, ordenen, bewaren, bijwerken, wijzigen, opvragen, raadplegen, gebruiken, verstrekken door middel van doorzending, verspreiding of enige andere vorm van terbeschikkingstelling, samenbrengen, met elkaar in verband brengen, alsmede het afschermen, uitwissen of vernietigen van Persoonsgegevens;
- 3 Bestand: elk gestructureerd geheel van Persoonsgegevens, ongeacht of dit geheel van gegevens gecentraliseerd is of verspreid is op een functioneel of geografisch bepaalde wijze, dat volgens bepaalde criteria toegankelijk is en betrekking heeft op verschillende personen;
- 4 Verantwoordelijke: de natuurlijke persoon, rechtspersoon of het bestuursorgaan dat, alleen of tezamen met anderen, het doel van en de middelen voor de verwerking van Persoonsgegevens vaststelt
- 5 Bewerker: degene die ten behoeve van de Verantwoordelijke Persoonsgegevens verwerkt, zonder aan zijn rechtstreeks gezag te zijn onderworpen;
- 6 Opdrachtgever: de natuurlijke persoon, rechtspersoon of ieder ander die of het bestuursorgaan dat zelf Onderzoek uitvoert of opdracht verleent aan een Onderzoeksorganisatie om Onderzoek uit te voeren;
- 7 Respondent: degene op wie een Persoonsgegeven betrekking heeft;
- 8 Toestemming van de Respondent: elke vrije, specifieke en op informatie berustende wilsuiting waarmee de Respondent aanvaardt dat hem betreffende Persoonsgegevens worden verwerkt;
- 9 Verzamelen van Persoonsgegevens: het verkrijgen van Persoonsgegevens;
- 10 Bijzondere gegevens: Persoonsgegevens betreffende iemands godsdienst of levensovertuiging, ras, politieke gezindheid, gezondheid, seksuele leven, alsmede Persoonsgegevens betreffende het lidmaatschap van een vakvereniging, strafrechtelijke Persoonsgegevens en Persoonsgegevens over onrechtmatig of hinderlijk gedrag in verband met een opgelegd verbod naar aanleiding van dat gedrag;



- 11 Onderzoek: iedere vorm van kwantitatief en/of kwalitatief onderzoek met gebruikmaking van statistische of andere wetenschappelijke methodes waarmee wordt beoogd om over doelgroepen of populaties uitspraken te doen op niet-individueel identificeerbaar niveau.
- 12 Onderzoeksorganisatie: de organisatie of onderdeel van de organisatie die feitelijk belast is met het uitvoeren van het Onderzoek
- 13 Ontkoppelingsprocedure: de technische of organisatorische maatregelen die, bij herhaald onderzoek, worden getroffen om na het verzamelen van persoonsgegevens deze gegevens niet identificeerbaar te maken terwijl deze gegevens wel steeds betrekking hebben gedurende het Onderzoek op dezelfde persoon;
- 14 Wbp: Wet bescherming persoonsgegevens, Staatsblad 2000, nr 302;
- 15 Vrijstellingsbesluit Wbp: Het Vrijstellingbesluit Wbp, Staatsblad 2001, nr 250;
- 16 Beroepscommissie: de instantie die belast is met de behandeling van klachten tussen een Respondent en Onderzoeksorganisatie inzake de naleving van deze Gedragscode.

### **3 Omschrijving van de sector en toepassingsgebied**

Deze gedragscode is van toepassing op natuurlijke of rechtspersonen, die zijn aangesloten bij de MarktOnderzoekAssociatie, Vereniging voor Beleidsonderzoek of de Vereniging voor Statistiek en Onderzoek. Deze gedragscode richt zich zowel tot natuurlijke en/of rechtspersonen die in opdracht van een Opdrachtgever Onderzoek verrichten als tot de Opdrachtgever zelf indien deze zelf Onderzoek verricht.

### **4 Onderzoeksorganisatie als Bewerker en als Verantwoordelijke**

- 1 De Onderzoeksorganisatie die Onderzoek in opdracht van een Opdrachtgever verricht met een bestand van de Opdrachtgever, wordt aangemerkt als Bewerker tenzij uit de aard van de dienstverlening of de inhoud van de uitbestedingsovereenkomst anders blijkt.
- 2 De Onderzoeksorganisatie die Onderzoek verricht, al dan niet in opdracht, met een eigen bestand, wordt zelf aangemerkt als Verantwoordelijke.

- 3 De Onderzoeksorganisatie die Onderzoek in opdracht verricht en voor de uitvoering van dat Onderzoek een bestand aanschaft doet dit voor rekening van de Opdrachtgever. De Opdrachtgever wordt aangemerkt als Verantwoordelijke tenzij uit de aard van de dienstverlening of de inhoud van de uitbestedingsovereenkomst anders blijkt.
- 4 Als de Onderzoeksorganisatie behoort tot de organisatie van de Opdrachtgever, blijft de Opdrachtgever Verantwoordelijke voor het bestand.
- 5 De Verantwoordelijke zorgt voor melding bij het College bescherming persoonsgegevens van de gegevensverwerking, tenzij deze is vrijgesteld op basis van het Vrijstellingsbesluit Wbp.

## 5 Principes gegevensverwerking voor Onderzoek

- 1 Er worden niet meer Persoonsgegevens verzameld bij het uitvoeren van Onderzoek dan noodzakelijk voor het Onderzoek.
- 2 Persoonsgegevens worden niet langer dan noodzakelijk is in identificeerbare vorm verwerkt voor het Onderzoek.
- 3 Persoonsgegevens worden niet voor andere doelen verwerkt dan de doelstelling of doelstellingen van het Onderzoek waarvoor deze zijn verzameld.
- 4 De rapportage van Onderzoek zal nimmer gegevens bevatten die een individuele natuurlijke persoon kunnen identificeren, tenzij de ondubbelzinnige toestemming van de respondent hiervoor is verkregen. De respondent dient hierbij te worden geïnformeerd voor welke doelen welke, categorieën van, persoonsgegevens op identificerend niveau in de rapportage zullen worden opgenomen.
- 5
  - 1 Indien gegevens rechtstreeks worden verzameld bij de Respondent zal worden medegedeeld:
    - a) wat het doel is van het Onderzoek is;
    - b) wie de Onderzoeksorganisatie is; en
    - c) als de Onderzoeksorganisatie een ander is dan de Opdrachtgever, desgevraagd, de naam van de Opdrachtgever.
  - 2 Indien de Respondent daarom verzoekt wordt medegedeeld waar nadere informatie over het Onderzoek kan worden verkregen.
- 6 De Respondent wordt vooraf geïnformeerd over het gebruik van video- of audioapparatuur bij het uitvoeren van het Onderzoek, tenzij

de Respondent reeds op de hoogte is of wanneer het gaat om het vastleggen van gegevens als persoonlijke werkaantekeningen noodzakelijk voor de uitvoering van het Onderzoek en het opstellen van de rapportage. Opnamen gemaakt met video- of audioapparatuur zullen nimmer onderdeel vormen van de rapportage, tenzij met ondubbelzinnige toestemming van de Respondenten van wie opnamen zijn gemaakt of wanneer de opnamen zodanig zijn bewerkt dat identificatie van een individuele natuurlijke persoon niet mogelijk is.

- 7 Indien de Opdrachtgever zelf of via een Onderzoeksorganisatie voornemens is om Persoonsgegevens te verzamelen op grond van eigen observatie zonder de Respondent daarvan op de hoogte te stellen, met uitzondering van eigen persoonlijke werkaantekeningen, zal de Opdrachtgever overeenkomstig artikelen 31 en 32 Wbp tijdig een voorafgaand onderzoek verzoeken door het College bescherming persoonsgegevens. Een dergelijk onderzoek kan niet starten voordat het College bescherming persoonsgegevens de verwerking rechtmatig heeft verklaard.
- 8 Bij langlopend Onderzoek naar dezelfde personen dient gebruik te worden gemaakt van ontkoppelingsprocedure om identificatie van individuele Respondenten bij rapportage te voorkomen tenzij dezelfde personen hun ondubbelzinnige toestemming hebben verleend voor hun deelname aan het langlopend Onderzoek.

## 6 Verwerking van Bijzondere gegevens

Het verwerken van Bijzondere gegevens voor Onderzoek is toegestaan indien zich een van de onderstaande situaties voordoet:

- 1 Het uitvoeren van Onderzoek waarbij Bijzondere gegevens worden verwerkt is toegestaan als de Respondenten hun uitdrukkelijke toestemming daarvoor hebben gegeven.
- 2 Het uitvoeren van Onderzoek zonder uitdrukkelijke toestemming van de Respondent waarbij Bijzondere gegevens worden verwerkt is toegestaan als:
  - het Onderzoek een algemeen belang dient, en
  - de verwerking voor het betreffende Onderzoek noodzakelijk is, en
  - het vragen van uitdrukkelijke toestemming onmogelijk blijkt of een onevenredige inspanning kost, en

- bij de uitvoering is voorzien van zodanig waarborgen dat de persoonlijke levenssfeer van de Respondent niet onevenredig wordt geschaad.
- 3** Het uitvoeren van Onderzoek zonder uitdrukkelijke toestemming van de Respondent waarbij Bijzondere gegevens worden verwerkt is toegestaan indien deze gegevens op een zodanige wijze worden aangeleverd aan de Onderzoeksorganisatie die het Onderzoek uitvoert, dat de gegevens een individuele natuurlijke persoon niet kunnen identificeren.

## **7 Bijzondere vormen van verwerking van persoonsgegevens**

- 1** Het gebruik van een nummer ter identificatie van een persoon dat bij wet is voorgeschreven, wordt bij de verwerking van Persoonsgegevens slechts gebruikt ter uitvoering van de betreffende wet dan wel voor doeleinden bij de wet bepaald.
- 2** Een kind beneden de leeftijd van twaalf (12) jaar, tenzij een kind middelbaar onderwijs volgt, zal nimmer een Respondent zijn bij Onderzoek, tenzij wordt deelgenomen onder toezicht van of met instemming van zijn/haar wettelijk vertegenwoordiger.

## **8 Beveiliging**

De Verantwoordelijke en Bewerker die het Onderzoek verrichten zullen zorgdragen voor het nemen van organisatorische en technische maatregelen ter beveiliging van de verwerking, daarbij rekening houdend met de stand der techniek, de kosten en de aard van de te beschermen Persoonsgegevens.

## **9 Rechten Respondenten**

- 1** Indien een Onderzoeksorganisatie als Bewerker een verzoek ontvangt om inzage, correctie of afscherming van Persoonsgegevens zal hij de Respondent doorverwijzen naar de Verantwoordelijke in casu de Opdrachtgever. Indien een Onderzoeksorganisatie zelf als Verantwoordelijke wordt aangemerkt van het gebruikte bestand dan zal zij zelf

dienen zorg te dragen voor de afhandeling van het verzoek.

- 2 De Verantwoordelijke zal voor zover naar redelijkheid en billijkheid kan worden gevergd voldoen aan het verzoek van de Respondent.
- 3 Een Respondent kan met een beroep op bijzondere persoonlijke omstandigheden zijn Persoonsgegevens afschermen tegen verdere verwerking voor Onderzoeksdoeleinden. Indien deze bijzondere persoonlijke omstandigheden van een hoger belang zijn dan de belangen van de Verantwoordelijke zal een dergelijk verzoek worden gehonoreerd door de Verantwoordelijke.
- 4 Een Respondent die niet wenst deel te nemen aan vooraf onaangekondigd Onderzoek per spraak-telefoon kan zich hiertoe aanmelden bij het [www.onderzoekfilter.nl](http://www.onderzoekfilter.nl).
- 5 Indien de respondent aangeeft in het geheel niet langer te willen worden benaderd voor iedere vorm van vooraf onaangekondigd Onderzoek per telefoon, wordt door de Onderzoeksorganisatie gewezen op [www.onderzoekfilter.nl](http://www.onderzoekfilter.nl).
- 6 Opdrachtgevers en/of Onderzoeksorganisaties die Onderzoek per spraaktelefoon wensen uit te voeren zonder dat dit vooraf wordt aangekondigd zijn verplicht om het bestand te ontdebelen met het bestand van personen die hiervoor niet willen worden benaderd.

## 10 Beroepscommissie

Indien een Onderzoeksorganisatie in strijd handelt met de bepalingen uit deze Gedragscode kan de Respondent over dit handelen of nalaten een Geschil aanhangig maken bij de Beroepscommissie.

De werkwijze van de Beroepscommissie wordt geregeld in het Reglement Beroepscommissie.

## 11 Overige onderwerpen

Een ieder die bij een Verantwoordelijke voor gegevensverwerking of bij een Bewerker betrokken is bij het verwerken van Persoonsgegevens voor Onderzoek zal een geheimhoudingsverklaring ten aanzien van de betrokken Persoonsgegevens ondertekenen.

# Toelichting

## Gedragscode voor Onderzoek & Statistiek

Gedragscode op basis van artikel 25 Wet bescherming persoonsgegevens



# Inhoudsopgave

<b>1</b>	Inleiding	30
<b>2</b>	Wet bescherming persoonsgegevens en Gedragscodes	30
<b>3</b>	Verloop van de procedure	30
<b>4</b>	Wie zijn de MOA, VBO en VSO	31
<b>5</b>	Type onderzoek	32
<b>6</b>	Onderzoek en statistiek in het licht van de Wet bescherming persoonsgegevens	32
<b>7</b>	Toelichting artikelsgewijs	34
7.1	Artikel 2 Begripsbepaling	34
7.2	Artikel 3 Omschrijving van de sector en toepassingsgebied	34
7.3	Artikel 4 Onderzoeksorganisatie als Bewerker en als Verantwoordelijke	35
7.4	Artikel 5 Principes gegevensverwerking voor onderzoek	42
7.5	Artikel 6 Verwerking van Bijzondere gegevens	45
7.6	Artikel 7 Bijzondere vormen van verwerking van persoonsgegevens	46
7.7	Artikel 8 Beveiliging	47
7.8	Artikel 9 Rechten betrokkenen	48
7.9	Artikel 10 Beroepscommissie	50
7.10	Artikel 11 Overige onderwerpen	51
<b>8</b>	Tot slot	51



## **1 Inleiding**

Op 1 september 2001 is de Wet bescherming persoonsgegevens in werking getreden. Deze wet geeft regels voor de verwerking van persoonsgegevens. Het gaat hierbij om de verplichtingen welke gelden voor ‘Verantwoordelijken voor de gegevensverwerkingen’ en ‘Bewerkers’. Maar ook om de rechten van betrokkenen, de natuurlijke personen over wie persoonsgegevens worden vastgelegd en die bij onderzoek worden aangeduid als respondenten.

## **2 Wet bescherming persoonsgegevens en Gedragscodes**

De Wet bescherming persoonsgegevens kent de mogelijkheid om een gedragscode op te stellen. In de gedragscode worden de abstracte normen uit de Wet bescherming persoonsgegevens en andere wetten voor zover die van toepassing zijn op een sector nader uitgewerkt. Een andere wettelijke eis is dat de gedragscode, wil deze in aanmerking komen voor ‘goedkeuring’ voorziet in een onafhankelijke mogelijkheid om geschillen tussen betrokkenen en geregistreerden te beslechten.

## **3 Verloop van de procedure**

De MOA, VBO en VSO kennen een lange traditie van zelfregulering. Een van de belangrijkste is de Gedragscode voor Onderzoek en Statistiek. De eerste versie is op 18 februari 2004 geaccepteerd door het College bescherming persoonsgegevens, met een looptijd van 5 jaar. Deze termijn liep af op 18 februari 2009. De MOA, VBO en VSO hebben de werking van de Gedragscode Onderzoek en Statistiek geëvalueerd en met de resultaten van deze evaluatie aangegeven bij het College bescherming persoonsgegevens de Gedragscode te willen verlengen. Op 10 oktober 2008 hebben MOA, VBO en VSO een gezamenlijke brief gezonden naar het College bescherming persoonsgegevens om te overleggen over een nieuwe versie van de Gedragscode voor Onderzoek en Statistiek. Bij brief van 11 december 2008 heeft het College bescherming persoonsgegevens gereageerd met daarin een aantal vragen met betrekking tot het functioneren van de

Gedragscode en een aantal specifieke vragen. Op 19 november 2009 hebben MOA, VBO en VSO, na raadpleging van de leden van deze drie verschillende verenigingen een nieuwe versie van de Gedragscode inclusief toelichting, Tien Gouden Regels en Beroepsregeling toegezonden aan het College bescherming persoonsgegevens. Tevens hebben de verenigingen de respectievelijke bestuurders gemachtigd om mogelijke wijzigingen aan de diverse documenten door te voeren, zolang deze geen afbreuk doen aan de belangen van de sector en de geest van de Gedragscode. Tevens is in de begeleidende brief gezorgd voor de beantwoording van de door het College bescherming persoonsgegevens gestelde vragen. Op 8 maart 2010 heeft het College bescherming persoonsgegevens haar commentaar op de voorgelegde documenten toegezonden aan MOA, VBO en VSO. Dit commentaar heeft geleid tot een bijstelling van de Gedragscode, de toelichting op de Gedragscode en de Tien Gouden Regels. Op 2 april 2010 zijn de Gedragscode, de toelichting, de Tien Gouden Regels en de Beroepsregeling toegezonden aan het College bescherming persoonsgegevens. Op 21 juni heeft het College bescherming persoonsgegevens de gedragscode geaccepteerd met een looptijd van 5 jaar.

#### **4           Wie zijn de MOA, VBO en VSO**

De MOA, Vereniging MarktOnderzoekAssociatie.nl, opgericht in 2000, heeft ten doel de bevordering van de kwaliteit van markt en beleidsonderzoek en het daarmee samenhangende informatiemanagement, het stimuleren en gebruiken hiervan, het bewaken van de belangen van respondenten, de gebruikers en de aanbieders van markt- en beleidsonderzoek. Het opstellen en naleven van deze Gedragscode past dan ook geheel binnen het kwaliteitsbevorderende beleid welk een belangrijke taak is voor de MOA.

De VBO, Vereniging voor Beleidsonderzoek, opgericht in 1994, heeft tot doel het bevorderen van de kwaliteit van beleidsonderzoek, zijnde toegepast wetenschappelijk onderzoek en advisering ten behoeve van de ontwikkeling, besluitvorming, uitvoering en evaluatie van beleid, welk onderzoek wordt uitgevoerd in opdracht van beleidsinstanties, van met de uitvoering van beleid belaste organisaties en bedrijfsleven. Deze doelstel-

ling tracht zij onder meer te bereiken door het vaststellen en verder ontwikkelen van hoogwaardige beroepsnormen, zowel op individueel als op instituutsniveau. Deze gedragscode past binnen het kader van de beroepsnormen.

De VSO, Vereniging voor Statistiek en Onderzoek is formeel opgericht in 1993, met als doel het verbeteren van de kwaliteit van informatievoorziening voor de lagere overheden (lokaal, regionaal en provinciaal). De leden van de VSO zijn organisaties die zich bezighouden met onderzoek en statistiek, beleidsadvisering en informatieverstrekking ten behoeve van het publieke domein en zijn bereid hun kennis, onderzoeksinstrumenten en onderzoeksresultaten om niet uit te wisselen. De VSO streeft naar het bevorderen van deskundigheid en professionaliteit. Met name in het kader van professionalisering hecht de VSO aan de (door)ontwikkeling en naleving van een Gedragscode voor Statistiek en Onderzoek.

## **5 Type onderzoek**

De organisaties die betrokken zijn bij het opstellen van deze gedragscode hebben allen een grote gemeenschappelijke deler, die hen bindt en die hen tevens onderscheidt ten opzichte van andere sectoren. Alle resultaten van onderzoek die worden uitgevoerd zullen uitsluitend op een niet-individueel identificeerbare wijze, dus op geaggregeerd niveau worden gerapporteerd. Daarnaast dient bij de uitvoering van het onderzoek gebruik te worden gemaakt van wetenschappelijk aanvaarde methodes. Het kan hierbij gaan om kwalitatief (expert-)onderzoek maar ook om kwantitatief onderzoek zoals surveys, opinie, marktonderzoek, tellingen en/of monitoring.

## **6 Onderzoek en statistiek in het licht van de Wet bescherming persoonsgegevens**

De Wet bescherming persoonsgegevens geeft op een aantal plaatsen specifieke regels voor wetenschappelijk en statistisch onderzoek. Het gaat hierbij om de artikelen 9, 23, 24, 44 Wet bescherming persoonsgegevens. Bij de totstandkoming van de Wet bescherming persoonsgegevens heeft

de Minister van Justitie uitdrukkelijk stilgestaan bij het begrip statistisch onderzoek. ‘Dit betekent dat wanneer statistische methoden worden gebruikt om persoonsgegevens te verwerken met het oog op een statistisch resultaat, de desbetreffende minder strikte regels van toepassing zijn. Marktonderzoek en de vervaardiging van statistieken met op oog op het management van een onderneming vallen onder het bereik van deze regeling’.<sup>1</sup>

De Minister van Justitie geeft aan dat de regels uit de Wet bescherming persoonsgegevens die specifieke regels stellen voor wetenschappelijk of statistisch onderzoek van toepassing zijn als de persoonsgegevens worden verwerkt met het oog op een statistisch resultaat. Deze uitleg verbiedt dus om gegevens verzameling die zich niet richt op een statistisch resultaat, maar bijvoorbeeld is gericht op het verrijken van individuele gegevens in een database, te rekenen tot het onderzoek welke door de Minister van Justitie wordt bedoeld. Wanneer bijvoorbeeld gegevens worden verzameld om deze op individueel niveau te verstrekken aan een derde, of wanneer uit onderzoek verkregen gegevens worden gebruikt voor het op individueel niveau verrijken van een database en deze gegevens vervolgens worden verwerkt, zijn de wettelijke uitzonderingen voor wetenschappelijk en statistisch onderzoek niet van toepassing. Een dergelijk onderzoek valt dan ook niet onder de reikwijdte van deze gedragscode.

## 7 Toelichting artikelsgewijs

### 7.1 Artikel 2 Begripsbepaling

Dit artikel betreft de begripsbepalingen die relevant zijn voor de werking van de Gedragscode. Er is aangesloten bij het begrippen kader uit de Wet bescherming persoonsgegevens. Sommige begrippen zijn aangepast aan de praktijk, zo is het begrip betrokkene vervangen door het begrip respondent. Het begrip respondent dient hierbij niet te worden opgevat als synoniem voor een persoon aan wie vragen feitelijk zijn voorgelegd. Onderzoek kan ook worden uitgevoerd op basis van persoonsgegevens die al reeds zijn vastgelegd in een verwerking (bestand). Voor de eenduidigheid wordt ook in een dergelijk geval gesproken over respondent.

### 7.2 Artikel 3 Omschrijving van de sector en toepassingsgebied

Een van de eisen uit de Wet bescherming persoonsgegevens aan een gedragscode is dat de gedragscode de sector duidelijk omschrijft. De MOA, VBO en VSO zijn allen werkzaam op het gebied van statistisch onderzoek. Om een nadere afbakening mogelijk te maken is duidelijk aangegeven dat het alleen kan gaan om wetenschappelijk of statistisch onderzoek als er gebruik wordt gemaakt van wetenschappelijk aanvaarde methodes om over populaties uitspraken te doen, zonder dat een uitspraak identificeerbaar is naar een individuele respondenten. Wanneer dit echter niet wordt gedaan is deze gedragscode niet van toepassing en gelden de algemene regels uit de Wet bescherming persoonsgegevens ten aanzien van het verwerken van persoonsgegevens.

### 7.3 **Artikel 4 Onderzoeksorganisatie als Bewerker en als Verantwoordelijke**

Dit artikel gaat nader in op de positie van de onderzoeksorganisatie. Aan het einde van deze toelichting worden acht voorkomende situaties geschetst, waarin wordt aangegeven welke positie wordt vervuld binnen het wettelijk kader van de Wbp. Naast dit wettelijke kader, gelden voor onderzoekers ook nog aanvullende, meer ethische regels. Zo blijft een onderzoeker uiteraard beroepsmatig verantwoordelijk voor de wijze waarop er wordt omgegaan met de gegevens die worden verzameld. Het feit dat een onderzoeker of onderzoeksorganisatie soms niet kan worden aangemerkt als een Verantwoordelijke als in de Wet bescherming persoonsgegevens, ontslaat de onderzoeker niet van zijn eigen verantwoordelijkheden en mogelijke daarmee verbonden aansprakelijkheid. De onderzoeker blijft verantwoordelijk voor zijn werkzaamheden en de gebruikte methoden en onderzoekstechnieken, de uitkomsten van het onderzoek en de presentatie van die resultaten.

Onder onderzoeksorganisatie wordt verstaan de organisatie of onderdeel van de organisatie die feitelijk belast is met het uitvoeren van het onderzoek. Het kan hierbij dus gaan om afdelingen binnen organisaties als om externe Onderzoeksorganisaties die worden ingeschakeld om in opdracht onderzoek uit te voeren. De positie die een onderzoeksorganisatie inneemt is in deze code opgehangen aan de wetgevingsystematiek van de Wet bescherming persoonsgegevens en staat geheel los van de vraag over de eigen verantwoordelijkheid van een onderzoeksorganisatie ten aanzien van het uitvoeren van het onderzoek.

Bij de beoordeling wie Verantwoordelijke is dient enerzijds te worden uitgegaan van de formeel-juridische bevoegdheid om doel en middelen van de gegevensverwerking vast te stellen, anderzijds – in aanvulling daarop – van een functionele inhoud van het begrip. Het criterium functionele inhoud speelt met name indien in een concreet geval niet duidelijk is wie bevoegd is en meerdere (rechts)personen en instanties betrokken zijn bij de gegevensverwerking en in verband met die betrokkenheid in aanmerking komen om als verantwoordelijke te worden aangeduid. In dat geval dient aan de hand van algemeen in het maatschappelijk verkeer aanvaarde



maatstaven te worden gezien aan wie een bepaalde gegevensverwerking moet worden toegerekend.

Voor de afbakening van het begrip bewerker is bepalend de relatie met de verantwoordelijke en de mate van zeggenschap van de bewerker die gepaard gaat met de gegevensverwerking. Daarnaast beperkt de bewerker zich tot het verwerken van persoonsgegevens zonder zeggenschap te hebben over het doel van en de middelen voor de verwerking van persoonsgegevens. Een bewerker neemt nimmer een beslissing over het gebruik van de gegevens, de verstrekking aan derden en andere ontvangers, de duur van de opslag van de gegevens etc.

Het is mogelijk dat in de overeenkomst tussen de, externe, onderzoeksorganisatie en de opdrachtgever door de opdrachtgever de zeggenschap over de verwerking van persoonsgegevens wordt voorbehouden. Een dergelijke afspraak kan echter niet tot gevolg hebben dat de verantwoordelijkheid voor de verwerking anders komt te liggen dan uit de aard van de dienstverlening zou voortvloeien. Gelet op het feit dat een overeenkomst in principe alleen betrokken partijen kan binden, geldt dat de onderzoeksorganisatie alleen de verplichting aanvaardt om zich volgens de aanwijzingen van de opdrachtgever te gedragen. Aan de verantwoordelijkheid van de onderzoeksorganisatie op grond van de Wbp doet dit geen afbreuk.

Een onderzoeksorganisatie is een bewerker, als zij ten behoeve van een Verantwoordelijke gegevens verwerkt. Dit betekent dat de onderzoeksorganisatie in haar rol als bewerker geen beslissingen neemt over het gebruik van de gegevens en de persoonsgegevens niet mag aanwenden voor eigen doeleinden. Wanneer een onderzoeksorganisatie op eigen initiatief, dus zonder opdracht van de opdrachtgever, bepaalde bewerkingen uitvoert kan zij niet meer als bewerker worden aangemerkt. Voor de afgrenzing tussen het begrip bewerker en het begrip verantwoordelijke is de inhoud van de overeenkomst tussen de onderzoeksorganisatie en de opdrachtgever van belang. Naar mate een onderzoeksorganisatie zelfstandiger opereert en van een opdrachtgever meer ruimte krijgt om haar eigen onderzoeksexpertise in te zetten, zal zij eerder als verantwoordelijke dienen te worden aangemerkt. Of dit ook het geval is zal in de praktijk mede aan de hand van het in het maatschappelijk verkeer geldende maatstaven moeten worden bepaald (zie eerder in deze toelichting)



Wanneer een onderzoeksorganisatie met een bestand van een opdrachtgever een onderzoek uitvoert is de onderzoeksorganisatie uiteraard verantwoordelijk voor de wijze waarop het onderzoek wordt uitgevoerd. Tot deze verantwoordelijkheid wordt gerekend om identificerende gegevens, tenzij met de uitdrukkelijke toestemming van de respondent, niet ter beschikking te stellen van de opdrachtgever. Deze handeling zal dus altijd onderdeel dienen te vormen van de opdrachtverlening.

Onder bepaalde omstandigheden kunnen de onderzoeksorganisatie en de opdrachtgever verantwoordelijke zijn. Er kan ten aanzien van een verwerking sprake zijn van een medeverantwoordelijkheid, bijvoorbeeld, als de opdrachtgever en de onderzoeksorganisatie beiden tot op zekere hoogte het doel en de middelen vaststellen. Wanneer zowel de onderzoeksorganisatie als de opdrachtgever als verantwoordelijke kunnen worden aangemerkt betekent dit niet dat een onderzoeksorganisatie eventuele gegevens die van de opdrachtgever afkomstig zijn voor eigen rekening mag gebruiken. In de overeenkomst tot opdracht kunnen beperkende voorwaarden worden opgenomen. Het enkele feit dat in deze situatie een opdrachtgever contractueel restricties oplegt omtrent het gebruik van de gegevens maakt een onderzoeksinstelling echter geen bewerker.

Wanneer onderzoek wordt uitgevoerd door een afdeling binnen een organisatie blijft de organisatie die opdracht geeft altijd de 'Verantwoordelijke voor gegevensverwerking' ook in het geval er een extern bestand wordt aangekocht.

Ter verdere verduidelijking van de diverse situaties die zich kunnen voordoen en welke 'hoedanigheid' door de Onderzoeksorganisatie wordt ingenomen. Aan de hand van acht voorbeelden wordt aangegeven wie dient te worden aangemerkt als Verantwoordelijke voor de gegevensverwerking en als Bewerker.

#### 1

Instelling A verzoekt extern Onderzoeksorganisatie B een onderzoek te doen naar X. Instelling A stelt een eigen bestand voor onderzoek X beschikbaar aan Onderzoeksorganisatie B. Onderzoeksorganisatie B rapporteert op niet-identificerend niveau.

*Instelling A is Verantwoordelijke.*

*De rol van de Onderzoeksorganisatie B hangt af van de aard van de dienstverlening en de inhoud van de overeenkomst tussen A en B. Als B meer doet dan een tevoren gedefinieerde bewerking is zij al gauw Verantwoordelijke.*

**2**

Instelling A verzoekt de interne Onderzoeksafdeling een onderzoek te doen naar X. Instelling A stelt een eigen bestand voor onderzoek X beschikbaar aan de interne Onderzoeksafdeling. Interne Onderzoeksafdeling rapporteert op niet-identificerend niveau.

*Instelling A is Verantwoordelijke.*

*Interne Onderzoeksafdeling heeft niet de status van bewerker.*

**3**

Instelling A verzoekt de interne Onderzoeksafdeling een onderzoek te doen naar X. De interne Onderzoeksafdeling schaft een bestand aan voor dit onderzoek. Interne Onderzoeksafdeling rapporteert op niet-identificerend niveau.

*Instelling A is Verantwoordelijke.*

*Interne Onderzoeksafdeling heeft niet de status van bewerker.*

**4**

Instelling A verzoekt de interne Onderzoeksafdeling een onderzoek te doen naar X. De interne Onderzoeksafdeling besteedt het onderzoek uit aan Onderzoeksorganisatie B. Instelling A stelt een eigen bestand voor onderzoek X beschikbaar aan de interne Onderzoeksafdeling, die dit bestand vervolgens beschikbaar stelt aan Onderzoeksorganisatie B. Onderzoeksorganisatie B rapporteert op niet-identificerend niveau.

*Instelling A is Verantwoordelijke, interne Onderzoeksafdeling heeft niet de status van bewerker.*

*De rol van Onderzoeksorganisatie B hangt af van de aard van de dienstverlening en de inhoud van de uitbestedingsovereenkomst. Als het onderzoek in zijn geheel aan Onderzoeksorganisatie B wordt uitbesteed, dan is B Verantwoordelijke.*

## 5

Instelling A verzoekt extern Onderzoeksorganisatie B een onderzoek te doen naar X. Onderzoeksorganisatie B gebruikt voor dit onderzoek een bestand waar Onderzoeksorganisatie B Verantwoordelijke is. Onderzoeksorganisatie B rapporteert op niet-identificerend niveau.

*Onderzoeksorganisatie B is Verantwoordelijke.*

## 6

Instelling A verzoekt extern Onderzoeksorganisatie B een onderzoek te doen naar X. Instelling A verzoekt aan instelling C om een bestand hiervoor ter beschikking te stellen. Instelling A ontvangt van instelling C een bestand en stelt dit beschikbaar aan Onderzoeksorganisatie B. Onderzoeksorganisatie B rapporteert op niet-identificerend niveau.

*Instelling C is Verantwoordelijke.*

*Instelling A zal meestal Verantwoordelijke zijn. De rol van Onderzoeksorganisatie B hangt af van de aard van de dienstverlening en de inhoud van de overeenkomst tussen Instelling A en Onderzoeksorganisatie B.*

## 7

Instelling A verzoekt extern Onderzoeksorganisatie B een onderzoek te doen naar X. Instelling A verzoekt aan instelling C om een bestand hiervoor ter beschikking te stellen. Instelling C stelt dit rechtstreeks beschikbaar aan Onderzoeksorganisatie B. Onderzoeksorganisatie B rapporteert op niet-identificerend niveau.

*Instelling C is Verantwoordelijke.*

*Instelling A is niet zonder meer Verantwoordelijke.*

*Onderzoeksorganisatie B is Verantwoordelijke.*

## 8

Instelling A verzoekt extern Onderzoeksorganisatie B een onderzoek te doen naar X. Onderzoeksorganisatie B schaft zelf (heeft de absolute vrijkeus) een bestand aan voor onderzoek X. Onderzoeksorganisatie B voert het onderzoek uit. Onderzoeksorganisatie B rapporteert op niet-identificerend niveau.

*Instelling A verwerkt met betrekking tot dit onderzoek geen persoonsgegevens.*

*Onderzoeksorganisatie B is Verantwoordelijke.*

In het vijfde lid van dit artikel wordt uitdrukkelijk gewezen op de verplichting van melding bij het College bescherming persoonsgegevens van een verwerking voor onderzoeksdoeleinden tenzij deze is vrijgesteld van melding. Wanneer een verwerking is vrijgesteld van melding dient wel te worden bedacht dat de overige wettelijke regels onverkort van toepassing blijven en dat dient te worden voldaan aan de eisen die het regime in het Vrijstellingsbesluit Wbp stelt. Voor verwerkingen voor wetenschappelijk onderzoek en statistiek geldt artikel 30. Dit artikel luidt:

Artikel 30. Wetenschappelijk onderzoek en statistiek

- 1** Artikel 27 van de wet is niet van toepassing op verwerkingen van organisaties voor wetenschappelijk onderzoek of statistiek die uitsluitend ten dienste staan van door hen te verrichten of verricht onderzoek, voor zover deze verwerkingen voldoen aan de in dit artikel vermelde eisen.
- 2** De verwerking geschiedt slechts voor het verzamelen, verwerken en controleren van de gegevens ten behoeve van een bepaald onderzoek of een bepaalde statistiek.
- 3** Geen andere persoonsgegevens worden verwerkt dan:
  - a** naam, voornamen, voorletters, titulatuur, geslacht, geboortedatum, adres, postcode, woonplaats, telefoonnummer en soortgelijke voor communicatie benodigde gegevens, alsmede bank- en girorekeningnummer van de betrokkene;
  - b** een informatieloos administratienummer;
  - c** andere dan de onder a en b bedoelde gegevens, die ten behoeve van een bepaald onderzoek of een bepaalde statistiek zijn verkregen.
- 4** De persoonsgegevens worden slechts verstrekt aan:
  - a** degenen, waaronder begrepen derden, die zijn belast met of leiding geven aan de in het tweede lid bedoelde activiteiten of die daarbij noodzakelijk zijn betrokken;
  - b** anderen, in de gevallen bedoeld in artikel 8, onder a, c en d, en artikel 9, derde lid, van de wet.

- 5 De in het derde lid onder a bedoelde persoonsgegevens, met uitzondering van geslacht, woonplaats en geboortejaar, worden verwijderd uiterlijk zes maanden nadat de in dat lid onder c bedoelde gegevens omtrent de betrokkene zijn verkregen.

Indien aan deze eisen van het Vrijstellingsbesluit niet kan worden voldaan is melding bij het College bescherming persoonsgegevens noodzakelijk. Deze situatie doet zich voor bij panels. Panels zijn groepen personen die voor een langere tijd bereid zijn om mee te werken aan verschillende onderzoeken. De gegevensverwerking van de Panel-deelnemers zal moeten worden aangemeld. Een voorbeeld voor een dergelijke melding is opgenomen als Bijlage. Echter maakt deze geen onderdeel uit van deze Gedragscode.

## **7.4 Artikel 5 Principes gegevensverwerking voor onderzoek**

In dit artikel zijn de belangrijkste uitgangspunten bij elkaar gebracht die gelden voor het onderzoeksproces. Het eerste lid verplicht een onderzoeker direct, nog voor de aanvang van het onderzoek om kritisch na te gaan of de persoonsgegevens die worden verzameld noodzakelijk zijn voor het onderzoek. Wanneer persoonsgegevens zouden worden verzameld die niet noodzakelijk zijn voor het onderzoek dan zal van het verzamelen dienen te worden afgezien.

Het tweede lid geeft aan dat persoonsgegevens alleen zolang noodzakelijk is voor het onderzoek deze in een identificeerbare vorm mogen worden verwerkt. Hiermee wordt de onderzoeker gedwongen om datasets die hij heeft verwerkt in het kader van onderzoek te ‘ontkoppelen’ zodat er geen identificatie meer kan plaatsvinden, het kan hierbij gaan om namen en adressen, maar ook bijvoorbeeld om cookies die als identificatiemiddel worden gebruikt. Een dergelijke werkwijze getuigt van een zorgvuldige toepassing van de Wet bescherming persoonsgegevens.

Het gebruik van cookies is binnen de grenzen van artikel 4.1 Besluit universele dienstverlening en eindgebruikersbelangen toegestaan. Dit betekent dan wel dat de respondent door de Onderzoeksorganisatie voorafgaand aan het plaatsen van een cookie op een duidelijke en nauwkeurige

wijze wordt geïnformeerd omtrent de doeleinden waarvoor de Onderzoeksorganisatie een cookie wil opslaan en hoe de respondent het plaatsen van een cookie kan voorkomen. Dit is echter niet noodzakelijk indien het voor het uitvoeren van onderzoek via internet, strikt noodzakelijk is om een cookie te plaatsen of om de verzending van communicatie over een openbaar elektronisch communicatienetwerk uit te voeren of te vergemakkelijken.

Het derde lid stelt, eigenlijk als logisch vervolg op het gestelde door de Minister van Justitie bij de parlementaire behandeling dat de verzamelde persoonsgegevens alleen mogen worden gebruikt voor het uit te voeren onderzoek. De niet-identificeerbare resultaten van het onderzoek kunnen wel worden gebruikt voor vervolg onderzoek. Immers de Wet bescherming persoonsgegevens is dan niet meer van toepassing.

Het vierde lid geeft expliciet de verplichting om bij rapportage, waaronder ook mede publicatie wordt verstaan, te zorgen voor het feit dat deze een individuele natuurlijke persoon niet zal identificeren. Indien hier sprake van zal zijn zal de onderzoeksorganisatie anders moeten rapporteren of zal de ondubbelzinnige toestemming van de respondent dienen te worden verkregen. Relevant is het hierbij op te merken dat de respondent, teneinde de ondubbelzinnige toestemming te geven wordt geïnformeerd voor welke doeleinden, welke identificerende gegevens worden opgenomen in de rapportage.

Het vijfde lid van dit artikel schetst de informatieverplichtingen die gelden voor een onderzoeker in rechtstreeks contact met een betrokkene. De onderzoeker zal in ieder geval dienen aan te geven wat het doel is van het onderzoek, wie onderzoeksorganisatie is en desgevraagd wie de opdrachtgever voor het onderzoek is. Het is soms niet mogelijk of onwenselijk, gelet op de aard van het onderzoek om in aanvang van het gesprek om de opdrachtgever te noemen, omdat de resultaten dan niet of minder betrouwbaar zijn. Een voorbeeld hiervan is onderzoek naar de bekendheid van een merk of een bepaald product. In dergelijke gevallen kan wanneer de respondent daarom verzoekt, de respondent aan het einde van het gesprek worden geïnformeerd over de opdrachtgever. Tot slot zal de respondent indien hij meer wil weten over het onderzoek worden verwezen

naar een adres waar nadere informatie over het onderzoek kan worden verkregen, bijvoorbeeld door te verwijzen naar een website.

Het zesde lid van dit artikel gaat in op het gebruik van video- of audio-apparatuur. Specifiek dient er door de onderzoeksorganisatie te worden gewezen op het gebruik bij het verzamelen van gegevens op het gebruik van video- of audioapparatuur. Hieronder wordt begrepen de verplichting om mee te delen door de onderzoeker wanneer de opdrachtgever via een gesloten (video/audio) circuit deelneemt. Dergelijke opnamen mogen alleen onderdeel uitmaken van de rapportage als de betrokkenen daarvoor hun toestemming hebben gegeven of wanneer de opnamen zo zijn bewerkt dat identificatie van de betrokkenen niet meer mogelijk is. Deze bepaling geldt uitdrukkelijk niet voor persoonlijke werkaantekeningen die via video- of audio-apparatuur worden vastgelegd. Kenmerk van persoonlijke werkaantekeningen is dat de onderzoeker te allen tijden de dragers van deze persoonlijke werkaantekeningen exclusief voor zichzelf zal behouden en nimmer aan een ander ter beschikking zal stellen en dat de onderzoeker de persoonlijke werkaantekeningen direct na verwerking op een adequate wijze zal vernietigen.

Tot slot wordt er in dit artikel in lid 8 specifieke aandacht besteed aan langlopend onderzoek. Om bij dergelijk onderzoek toch tegemoet te kunnen komen aan de bescherming van persoonsgegevens is het van belang dat er zogeheten ontkoppelingstechniek wordt gebruikt. Hieronder worden verstaan technische en/of organisatorische maatregelen waarmee de waarnemingen in tijd wel worden toegeschreven aan dezelfde persoon, zonder dat telkenmale deze persoon wordt geïdentificeerd. Hiermee wordt een evenwicht gevonden in het toch individueel kunnen kwalificeren van gegevens aan dezelfde persoon en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de persoon. Hetgeen wat in de toelichting is gesteld over persoonlijke werkaantekeningen is hier van overeenkomstige toepassing.

In het zevende lid van dit artikel wordt ingegaan op een bijzondere vorm van gegevensverwerking namelijk een gegevensverwerking waarvoor voorafgaande toestemming van het College bescherming persoonsgegevens van nodig is. Dit ziet toe op het verzamelen van gegevens door middel van observatie zonder dat de betrokkenen worden geïnformeerd.

Het achtste en laatste lid gaat in op de situatie dat er soms een vervolg

onderzoek is voorzien. Indien hier van al sprake is bij de uitvoering van het initiële onderzoek dan dient de betrokkene om toestemming te worden gevraagd of hij/zij wil meewerken aan een vervolg onderzoek.

## **7.5 Artikel 6 Verwerking van Bijzondere gegevens**

In artikel 2 is de definitie van bijzondere gegevens opgenomen. Bij het verrichten van onderzoek ontkomt men er niet aan dat bijzondere persoonsgegevens worden verzameld en verwerkt. Echter het verwerken van bijzondere gegevens is niet zonder meer toegestaan. In dit artikel worden de grenzen aangegeven waarbinnen voor onderzoek toch bijzondere gegevens mogen worden verwerkt. Als alle betrokkenen hun uitdrukkelijke toestemming hebben gegeven is het mogelijk om bijzondere gegevens voor onderzoek te verwerken. Wanneer de uitdrukkelijke toestemming niet kan worden verkregen dient er cumulatief te worden voldaan aan de volgende eisen:

- Het onderzoek dient een algemeen belang, en
- Het is niet mogelijk of het kost een onevenredige inspanning om, uitdrukkelijke toestemming te vragen aan de betrokkenen, en
- Er worden waarborgen, bijvoorbeeld door beveiliging, getroffen zodat de persoonlijke levenssfeer niet onevenredig wordt geschaad.

Wordt aan al deze eisen voldaan dan kunnen bijzondere gegevens in het onderzoek worden betrokken. In de praktijk zal de specifieke invulling van deze eisen zich dienen te ontwikkelen. Uit de eis van algemeen belang lijkt voort te vloeien dat de resultaten van het onderzoek publiekelijk beschikbaar zijn.<sup>1</sup>

Soms zullen zich deze situaties niet voordoen terwijl het voor het onderzoek toch noodzakelijk is om over dergelijke gegevens te beschikken. In deze specifieke situatie wordt er een duidelijke knip gemaakt tussen het verzamelen en verder verwerken. Direct na het verzamelen door een ander dan de onderzoeksorganisatie, worden de identificeerbare gegevens verwijderd van de dataset. Met deze niet-identificeerbare dataset kan het onderzoek worden uitgevoerd. De eisen die aan de niet-identificeerbaarheid worden gesteld zijn absoluut. Dit betekent dat het daadwerkelijk niet mogelijk is de verwijderde identificeerbare gegevens alsnog terug te halen.



## **7.6 Artikel 7 Bijzondere vormen van verwerking van persoonsgegevens**

Dit artikel gaat in op bijzondere vormen van verwerking van persoonsgegevens. Er worden er twee onderscheiden:

Het gebruiken van een wettelijk identificatienummer bij onderzoek is alleen toegestaan indien er een wettelijke grondslag is om bij het onderzoek gebruik te maken een wettelijk identificatienummer, bijvoorbeeld het BSN-nummer. Is er geen wettelijke grondslag om een BSN-nummer voor onderzoek te verwerken dan mag het BSN-nummer niet als identificatie of administratienummer worden gebruikt. De wettelijke grondslag om bijvoorbeeld het BSN-nummer te verwerken voor onderzoek wordt onder meer gevonden in de Wet algemene bepalingen burgerservicenummer (Wabb), Wet gemeentelijke basisadministratie (artikel 109), het Besluit gemeentelijke basis administratie (artikel 67), de Wet op het Centraal bureau en de Centrale commissie voor de statistiek (artikelen 33 tot en met 36). Deze artikelen zijn ter illustratie als Bijlage opgenomen. Deze Bijlage maakt geen onderdeel van de Gedragscode. Ontbreekt een wettelijke grondslag dan is het verwerken van het BSN, ook voor onderzoek en statistiek niet toegestaan.

Het tweede lid van dit artikel ziet toe op het betrekken van kinderen beneden 12 jaar bij onderzoek. Er is een behoefte om onderzoek te verrichten onder jongeren. De opstellers van deze gedragscode hebben echter gekozen voor een ondergrens en verplichting wanneer er onderzoek wordt gedaan onder minderjarigen. Kinderen tot 12 jaar mogen alleen meewerken aan onderzoek, het gaat dan om het verzamelen van gegevens rechtstreeks bij deze kinderen, wanneer er toezicht is van de wettelijk vertegenwoordiger of de wettelijke vertegenwoordiger vooraf heeft ingestemd, tenzij een kind deelneemt aan het middelbaar onderwijs. Incidenteel komt het voor dat wanneer onderzoek wordt gepleegd in de eerste klas van het voortgezet onderwijs een 11-jarige voorkomt. In dit geval geldt voor zo'n 11-jarige in deze specifieke omstandigheid de eis van toezicht of instemming niet. Jongeren vanaf 12 jaar worden verondersteld voldoende te kunnen overzien en begrijpen wat het doel is van onderzoek.

Indien echter het onderzoek alleen kan worden uitgevoerd met ondubbelzinnige toestemming als wettelijke grondslag om persoonsgegevens te verzamelen en te verwerken dan zal deze toestemming dienen te worden gegeven door de wettelijk vertegenwoordiger. Er zal dus steeds dienen te worden nagegaan op basis van welke wettelijke grondslag gegevens kunnen worden verwerkt.

De overige grondslagen die de Wet bescherming persoonsgegevens noemt voor onderzoek zijn:

- 1 De respondent voor de verwerking zijn ondubbelzinnige toestemming heeft verleend;
- 2 De gegevensverwerking noodzakelijk is voor de uitvoering van een overeenkomst waarbij de respondent partij is, of voor het nemen van precontractuele maatregelen naar aanleiding van een verzoek van de respondent en die noodzakelijk zijn voor het sluiten van de overeenkomst;
- 3 De gegevensverwerking noodzakelijk is om een wettelijke verplichting na te komen waaraan de Verantwoordelijke onderworpen is;
- 4 De gegevensverwerking noodzakelijk is ter vrijwaring van een vitaal belang van de respondent;
- 5 De gegevensverwerking noodzakelijk is voor de goede vervulling van een publiekrechtelijke taak door het desbetreffende bestuursorgaan dan wel het bestuursorgaan waaraan de gegevens worden verstrekt, of
- 6 De gegevensverwerking noodzakelijk is voor de behartiging van het gerechtvaardigde belang van de verantwoordelijke of van een derde aan wie de gegevens worden verstrekt, tenzij het belang of de fundamentele rechten en vrijheden van de respondent, in het bijzonder het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer, prevaleert.

## **7.7 Artikel 8 Beveiliging**

De ‘Bewerker’ en de ‘Verantwoordelijke voor de gegevensverwerking’ dienen maatregelen te nemen om de verwerking te beveiligen. Het gaat hierbij om technische en organisatorische maatregelen om de verwerking van persoonsgegevens te beveiligen tegen verlies of onrechtmatige gegevens-

verwerking'. De onrechtmatige verwerking van persoonsgegevens ziet toe op zowel de eigen organisatie (intern) als derden (extern). Beveiligingsmaatregelen dienen er zowel intern als extern op gericht te zijn dat onbevoegden, personen die niet betrokken zijn bij de uitvoering van het onderzoek, geen kennis kunnen nemen van de gegevens. Afhankelijk van de aard van de gegevens en of deze identificeerbaar zijn zullen zwaardere beveiligingsmaatregelen moeten worden getroffen.

## **7.8 Artikel 9 Rechten betrokkenen**

Dit artikel handelt over de rechten van de respondenten. Alhoewel de Wet bescherming persoonsgegevens in artikel 44 bepaalt dat bij onderzoek het inzage-recht op basis van artikel 35 Wbp kan worden geweigerd, zijn de opstellers van mening dat voor het onderzoek waarop deze gedragscode betrekking heeft, een inzage verzoek niet per definitie moet worden geweigerd. Wanneer een betrokkene inzage vraagt in zijn gegevens zal naar redelijkheid en billijkheid hieraan worden voldaan. Er kan bijvoorbeeld geen inzage worden gegeven in de gegevens indien deze zijn ontkoppeld van de identificeerbare gegevens evenmin zal dan inzage worden gegeven in de gehanteerde vragenlijsten en wegingsmodules die zijn gebruikt bij het onderzoek. Wanneer een verzoek om inzage wordt ontvangen dan zal dit verzoek voor zover mogelijk worden afgehandeld, inclusief het corrigeren van gegevens op basis van artikel 36 Wbp indien dat noodzakelijk is. Om een verzoek tot inzage op een adequate wijze te kunnen afhandelen zal een ieder die betrokken is bij het onderzoek inzage verzoeken doorverwijzen naar de opdrachtgever als adressant van een dergelijk verzoek.

De Wet bescherming persoonsgegevens kent de mogelijkheid om gegevens te blokkeren tegen verwerking wegens bijzondere persoonlijke omstandigheden. Het in de Wet bescherming persoonsgegevens opgenomen absolute recht van verzet in artikel 41 is niet van toepassing op onderzoek. Dit betekent dat een verantwoordelijke een afweging moet maken tussen zijn belang en het belang van de betrokkene. Wanneer de belangen van de betrokkene zwaarder wegen dan het belang van de verantwoordelijke, bijvoorbeeld door de populatie uit te breiden met een andere persoon die daarvoor in aanmerking komt, dan zullen de gegevens

moeten worden geblokkeerd voor onderzoek. De verantwoordelijke zal hierbij steeds een afweging moeten maken.

In één specifieke omstandigheid hebben de opstellers van deze gedragscode reeds deze afweging gemaakt, namelijk bij onaangekondigd onderzoek per spraak-telefoon. Een persoon die niet wenst mee te werken kan zich afmelden via [www.onderzoekfilter.nl](http://www.onderzoekfilter.nl). Omdat er in het verleden ook gebruik is gemaakt van de website [www.uwmeningtelt.nl](http://www.uwmeningtelt.nl) en het servicenummer 0900-6665000 (25 cpm) blijven deze mogelijkheden nog wel bestaan, naast de officiële website [www.onderzoekfilter.nl](http://www.onderzoekfilter.nl). Op een later moment, wanneer er nauwelijks nog gebruik wordt gemaakt van [www.uwmeningtelt.nl](http://www.uwmeningtelt.nl) en het servicenummer zullen deze worden uitgefaseerd.

Het gebruik van de spraak-telefoon voor onderzoek is steeds belangrijker geworden. Er wordt gesproken van spraak-telefoon, waarbij er een verbaal rechtstreeks contact is tussen een betrokkene en een vertegenwoordiger van een onderzoeksinstantie, ter onderscheid van bijvoorbeeld e-mail waarbij ook vaak gebruik wordt gemaakt de telefoon.

Aan onderzoekers staan verschillende media ter beschikking die kunnen worden ingezet voor onderzoek. Bij vele van deze media kan de betrokkene eenvoudig aangeven om niet mee te willen doen, bijvoorbeeld door een face-to-face gesprek te weigeren of een schriftelijke enquête niet terug te sturen aan de onderzoeksorganisatie. Bij het gebruik van de telefoon voor onderzoek ligt dit anders, gelet op de aard van de spraak-telefoon. Spraak-telefoon is zeer direct, indringend en vaak onaangekondigd.

Gelet op de maatschappelijke ontwikkelingen waarbij een bepaalde groep consumenten minder gediend is van benadering via de telefoon hebben de opstellers van de gedragscode gekozen om een website te openen waar consumenten die niet zonder voorafgaande aankondiging per spraaktelefoon wensen te worden benaderd voor onderzoek, zich kunnen afmelden. Een dergelijke afmelding houdt in dat de gegevens niet meer worden gebruikt voor onderzoek per spraak-telefoon. Indien de respondent aan een onderzoeksorganisatie in het vooraf onaangekondigde gesprek per spraak-telefoon aangeeft niet meer vooraf onaangekondigd benaderd te

willen worden voor onderzoek, dan dient de onderzoeksorganisatie de respondent te wijzen op het bestaan van de mogelijkheid om zich via [www.onderzoekfilter.nl](http://www.onderzoekfilter.nl) af te melden.

Deze mogelijkheid om zich af te melden wordt kosteloos aan de consument aangeboden. De kosten die de back-office van een dergelijk systeem als mede de implementatie van ontdubbingssoftware op onderzoeksorganisatie niveau komen voor rekening van respectievelijk de aangesloten organisaties en de onderzoeksorganisatie.

Onderzoeksorganisaties die zijn aangesloten bij de opstellers van deze gedragscode zijn verplicht om bestanden die worden gebruikt voor onderzoek per spraak-telefoon te ontdubbelen met de consumenten die zich hebben aangemeld.

## **7.9 Artikel 10 Beroepscommissie**

Sluitstuk van de gedragscode is de mogelijkheid om geschillen over de naleving van de gedragscode door een onafhankelijke instantie te laten beslechten. De onafhankelijke instantie zal worden gevormd door een Beroepscommissie die wordt gevormd door vier personen die een onafhankelijke positie hebben maar wel deskundig zijn op het gebied van onderzoek. De Beroepscommissie zal uitspraak doen in de vorm van een bindende uitspraak. De werkwijze van de Beroepscommissie is geregeld in de Regeling Beroepscommissie Gedragscode Onderzoek en Statistiek, welke separaat is opgesteld en als Bijlage is opgenomen.

De betrokkene heeft de keus om gebruik te maken van de geschillenregeling of om zijn geschil voor te leggen aan het College bescherming persoonsgegevens of de Rechter. Het kan echter niet zo zijn dat de betrokkene bij twee fora zijn klacht aanhangig maakt. Is er een procedure gestart bij een andere instantie (College bescherming persoonsgegevens of de Rechter) dan zal de Beroepscommissie terugtreden en het Geschil niet (verder) in behandeling nemen.

## 7.10 Artikel 11 Overige onderwerpen

De opstellers van deze gedragscode hebben het van een groot belang geacht om niet alleen de onderzoeksorganisaties te binden aan de inhoud van deze gedragscode maar ook een ieder die werkzaam is voor de onderzoeksorganisatie. Op een ieder die kennisneemt van persoonsgegevens geldt een geheimhoudingsplicht. Deze kan slechts onder limitatief genoemde voorwaarden worden doorbroken. Zo kan de geheimhouding worden doorbroken voor zover uit de taak van de betreffende persoon de noodzaak tot mededeling voortvloeit. Of dit zo is, wordt bepaald door de verantwoordelijke. Opzettelijke niet-naleving van de geheimhoudingsbepaling is een strafrechtelijk vergriep. Van een dergelijke opzet is in ieder geval sprake indien door de bewerker wordt gehandeld in strijd met een uitdrukkelijke aanwijzing van de verantwoordelijke.

Personen die vanuit de onderzoeksorganisatie worden betrokken bij het uitvoeren van het onderzoek dienen een geheimhoudingsverklaring te ondertekenen. Voor vaste medewerkers of medewerkers met een aanstelling voor bepaalde tijd kan een dergelijke geheimhoudingsbepaling worden opgenomen in het standaardcontract.

## 8 Tot slot

De regulering voor onderzoek is ondanks haar vrije bijzondere positie in de Wet bescherming persoonsgegevens complex. Daarom worden in het document 'De Tien Gouden Regels voor Onderzoek & Statistiek en Gegevensbescherming', onderdeel van deze Gedragscode, de belangrijkste uitgangspunten kort geformuleerd. Deze uitgangspunten op deze short-list behoort in ieder geval tot de 'persoonlijke standaard uitrusting' van personen die onderzoek uitvoeren.

1 Rapport: Privacy bij wetenschappelijk onderzoek en statistiek: kader voor een gedragscode, College bescherming persoonsgegevens, 2002

i Zie Handelingen 18 november 1999, TK 24 -1789



# **Regeling Beroepscommissie**

**Gedragscode voor Onderzoek & Statistiek**



## Begripsomschrijving

### Artikel 1

In deze beroepsregeling wordt verstaan onder:

#### **Gedragscode:**

De gedragscode die de MOA, VBO en VSO hebben vastgesteld op basis van artikel 25 Wet bescherming persoonsgegevens;

#### **Persoonsgegevens:**

Een gegeven dat een individuele natuurlijke persoon identificeert;

#### **Beroepscommissie:**

De Beroepscommissie van de MOA, VBO en VSO;

#### **VBO-, VSO- of MOA-lid:**

De bij de MOA, VBO of VSO aangesloten natuurlijke of rechtspersoon;

#### **Respondent:**

Een natuurlijk persoon van wie een MOA, VBO of VSO-lid Persoonsgegevens verwerkt;

#### **College bescherming persoonsgegevens:**

Het College bescherming persoonsgegevens ingesteld bij artikel 51 van de Wbp;

#### **Wbp:**

Wet bescherming persoonsgegevens;

#### **Geschil:**

een geschil tussen een MOA, VBO of VSO-lid enerzijds en een Respondent anderzijds, dat betrekking heeft op de niet-naleving door dat MOA, VBO of VSO-lid van één of meer bepalingen van de Wbp en/of de Gedragscode ten opzichte van een Respondent.

## Indiening Geschil

### Artikel 2

- 1 Indien een Respondent van mening is dat een MOA, VBO of VSO-lid jegens hem in strijd met het bepaalde in de Gedragscode of Wbp handelt kan hij zich, naast hetgeen is bepaald in artikelen 46 en 47 Wbp, met een Geschil tot het MOA, VBO of VSO-lid wenden.  
Het Geschil kan worden ingediend binnen twaalf maanden nadat Respondent kennis heeft genomen of redelijkerwijs kennis had kunnen nemen van het doen of nalaten van het MOA, VBO of VSO-lid hetwelk tot het Geschil aanleiding heeft gegeven.
- 2 Het MOA, VBO of VSO-lid dient binnen een termijn van acht weken na het indienen van het Geschil schriftelijk te reageren.
- 3 Indien het Geschil niet tot tevredenheid van de Respondent is opgelost of indien het MOA, VBO of VSO-lid niet binnen de gestelde termijn heeft geantwoord, kan de Respondent het Geschil binnen veertien dagen na ontvangst van de reactie van het MOA, VBO of VSO-lid ofwel, bij gebreke van een reactie van het MOA, VBO of VSO-lid binnen veertien dagen na het verstrijken van de gestelde termijn, voorleggen aan de Beroepscommissie.

### Artikel 3

- 1 De Beroepscommissie doet uitspraak in het voorgelegde Geschil in de vorm van een voor partijen bindend advies.
- 2 De Beroepscommissie behandelt het Geschil met in achtneming van de artikelen 4 tot en met 25 van deze Beroepsregeling.

## Taak, samenstelling en bevoegdheid van de Beroepscommissie

### Artikel 4

- 1 De Beroepscommissie heeft tot taak de beslechting van Geschillen.
- 2 De MOA, VBO en VSO benoemen ieder één lid voor de Beroepscommissie en een plaatsvervanger voor dat lid. De leden kiezen gezamenlijk een onafhankelijke voorzitter.

- 3 De benoemde leden, plaatsvervangers en voorzitter van de Beroepscommissie maken geen deel uit van de leden van de MOA, VBO of VSO of werknemers van deze leden.
- 4 De benoemde leden, plaatsvervangers en voorzitter dienen bijzondere kennis te hebben van de sector, gehanteerde methoden en technieken.

### Artikel 5

Aan de Beroepscommissie wordt door de besturen van MOA, VBO en VSO in overleg met de voorzitter van de Beroepscommissie een jurist als secretaris toegevoegd. Zonodig kan een plaatsvervangend secretaris worden toegevoegd.

### Artikel 6

De Beroepscommissie is niet bevoegd een Geschil te behandelen indien:

- a over hetzelfde Geschil een geding aanhangig is (of is geweest) bij of reeds een uitspraak is gedaan door een rechter, een rechterlijk college, een commissie van scheidslieden of een daarmee vergelijkbare instantie, één en ander onverminderd het bepaalde in artikel 7.3;
- b het een Geschil betreft voor zover ter beslechting ervan een buitengerechtelijke commissie of specifieke commissie van scheidslieden bestaat;
- c terzake van het Geschil de Respondent een vergoeding vordert van immateriële schade;
- d terzake van het Geschil de Respondent een vergoeding van materiële schade vordert welke een bedrag ad EURO 2.000,- te boven gaat tenzij het MOA, VBO of VSO-lid schriftelijk heeft ingestemd met de behandeling door de Beroepscommissie;
- e het een Geschil betreft dat zich voordoet tussen een MOA, VBO of VSO-lid en een Respondent in de hoedanigheid van uitvoerenaar van een beroep of bedrijf;
- f het een Geschil betreft waarin de toetsing van de Gedragscode aan de Wbp wordt verlangd.

## Voorwaarden voor het in behandeling nemen van een Geschil

### Artikel 7

- 1** Een Geschil wordt door de Beroepscommissie slechts in behandeling genomen indien de Respondent het Geschil respectievelijk het Geschil overeenkomstig artikel 2 aan het MOA, VBO of VSO-lid respectievelijk aan de Beroepscommissie heeft voorgelegd.  
Indien uit het bij de Beroepscommissie aanhangig gemaakte Geschil niet blijkt dat het Geschil, conform artikel 2 aan het MOA, VBO of VSO-lid is voorgelegd, dan zal de secretaris Respondent verzoeken dit als nog te doen, dan wel Respondent verzoeken de schriftelijke bescheiden over te leggen waaruit blijkt dat wel aan artikel 2 is voldaan.
- 2** De Beroepscommissie kan besluiten een Geschil in behandeling te nemen, indien Respondent ter zake van de niet naleving van de in artikel 2 genoemde termijn naar het oordeel van de Beroepscommissie geen verwijt treft.
- 3** Indien een Respondent nadat het Geschil is voorgelegd aan de Beroepscommissie, een procedure met hetzelfde onderwerp als het Geschil aanhangig heeft gemaakt bij het College bescherming persoonsgegevens heeft dit geen invloed op de bevoegdheid van de Beroepscommissie. De Beroepscommissie kan besluiten de behandeling van het Geschil op te schorten.

### Artikel 8

- 1** Het Geschil dient schriftelijk bij de Beroepscommissie aanhangig te worden gemaakt onder overlegging van de volgende informatie: de namen en adressen van de desbetreffende partijen bij het Geschil, een nauwkeurige beschrijving van het Geschil, de eventuele schade alsmede de vordering. Hierbij dienen gevoegd te worden afschriften van stukken die voor de beoordeling van belang kunnen zijn. De secretaris kan naast de aanvulling als bedoeld in artikel 7.1, aanvulling van de uiteenzetting verzoeken, indien dit in het belang van een goede behandeling wenselijk voorkomt.
- 2** De secretaris bevestigt schriftelijk de ontvangst van het klaagschrift en verstrekt de Respondent een acceptatieformulier.
- 3** Door ondertekening van het acceptatieformulier verklaart Respondent

deze Beroepsregeling te willen volgen alsmede de uitspraak van de Beroepscommissie als bindend te accepteren. Tevens verklaart de Respondent, in het geval van een vordering tot schadevergoeding alsmede bij een verzoek om een uitspraak betreffende de correctheid van het gedrag van het MOA, VBO of VSO-lid, uit hoofde van het onderhavige Geschil geen verdere aanspraak, dan door hem per acceptatieformulier opgegeven, te hebben op het MOA, VBO of VSO-lid, en derhalve onvoorwaardelijk van het mogelijk meerdere afstand te hebben gedaan.

- 4 De Respondent dient, bij een vordering tot schadevergoeding alsmede bij een verzoek betreffende de correctheid van het gedrag van het MOA, VBO of VSO-lid op het acceptatieformulier de hoogte van de geleden schade aan te geven, welke schade, onverminderd het bepaalde in artikel 6.d, het bedrag van € 2.000,- niet mag overschrijden, noch mede mag bestaan uit immateriële schade.
- 5 De uitspraak van de Beroepscommissie inzake het Geschil is voor het MOA, VBO of VSO-lid bindend.

#### **Artikel 9**

- 1 Op verzoek van de secretaris dient de Respondent die het Geschil aanhangig heeft gemaakt, een bedrag van € 10,- over te maken op een door de secretaris aangegeven bank- of girorekening.
- 2 De in het eerste lid bedoelde bijdrage wordt door de Beroepscommissie terugbetaald indien de Respondent geheel of gedeeltelijk in het gelijk wordt gesteld.

#### **Artikel 10**

Indien Respondent niet binnen één maand na een daartoe strekkend verzoek voldoet aan het bepaalde in de artikelen 8 en 9 wordt hij geacht zijn verzoek tot behandeling van het Geschil te hebben ingetrokken en wordt het Geschil niet in behandeling genomen. De Beroepscommissie kan de termijn met tenminste één maand verlengen.

## Behandeling

### Artikel 11

Indien tijdens de behandeling van een Geschil blijkt dat het Geschil niet door of niet jegens de juiste partij aanhangig is gemaakt, verklaart de Beroepscommissie de Respondent die het Geschil aanhangig heeft gemaakt niet ontvankelijk. In het laatste geval kan het Geschil door Respondent, zonder dat dit voor hem opnieuw kosten met zich meebrengt, opnieuw aanhangig worden gemaakt, mits niet later dan twee weken na verzending van de beslissing, inhoudende de niet-ontvankelijkverklaring.

### Artikel 12

- 1** De Beroepscommissie stelt het betrokken MOA, VBO of VSO-lid schriftelijk in kennis van het in behandeling nemen van het Geschil onder toezending van een afschrift van het klaagschrift met eventuele bijlagen, waarna het MOA, VBO of VSO-lid gedurende één maand in de gelegenheid wordt gesteld de Beroepscommissie schriftelijk haar standpunt ter zake van het Geschil te doen toekomen. De Beroepscommissie kan de termijn met één maand verlengen.
- 2** Het in het eerste lid bedoelde standpunt wordt door de Beroepscommissie in afschrift aan Respondent toegezonden, die daarop binnen één maand schriftelijk een weerwoord bij de Beroepscommissie kan indienen. De Beroepscommissie kan de termijn met één maand verlengen.
- 3** Het in het tweede lid bedoelde weerwoord wordt door de Beroepscommissie in afschrift aan het MOA, VBO of VSO-lid toegezonden, die daarop binnen één maand schriftelijk een standpunt bij de Beroepscommissie kan indienen. Een afschrift daarvan wordt aan de Respondent toegezonden. De Beroepscommissie kan de termijn met één maand verlengen.
- 4** Partijen kunnen verklaringen van getuigen en deskundigen overleggen gelijktijdig met de door hen ingediende stukken. Ook hiervan wordt door de Beroepscommissie een afschrift aan de wederpartij verstrekt.

### Artikel 13

- 1 De Beroepscommissie roept partijen op om ter mondelinge behandeling van de zaak te verschijnen en bepaalt daartoe dag, uur en plaats. Op eensluidend verzoek van alle betrokken partijen kan de Beroepscommissie desgewenst besluiten tot schriftelijke afdoening van het Geschil.
- 2 Partijen hebben het recht zich bij het aanhangig maken en de behandeling van het Geschil door derden te laten bijstaan of vertegenwoordigen.
- 3 De Respondent wordt uitgenodigd bij de mondelinge behandeling van het Geschil in persoon aanwezig te zijn.
- 4 De Beroepscommissie kan partijen op hun verzoek toestaan getuigen of deskundigen mee te nemen en te doen horen. De namen en adressen dienen uiterlijk één week voor de zitting van de Beroepscommissie aan haar te zijn opgegeven.

### Artikel 14

Partijen zijn verplicht de Beroepscommissie zodanige inlichtingen te verstrekken als zij verlangt en die naar haar oordeel noodzakelijk zijn voor de behandeling van het Geschil. De Beroepscommissie is bevoegd deskundigen te benoemen en voorts kan zij het medebrengen van getuigen en van boeken, bescheiden, software en hardware alsmede een onderzoek van boeken, bescheiden, software en hardware door een door haar daartoe aan te wijzen deskundige verlangen.

Het staat de Beroepscommissie vrij aan het niet voldoen door een partij aan haar verlangen als hiervoor bedoeld de gevolgtrekking te verbinden welke haar geraden zal voorkomen.

### Artikel 15

Het Geschil kan hangende de behandeling door de Beroepscommissie door de betrokken de Respondent en het MOA, VBO of VSO-lid uitsluitend gezamenlijk schriftelijk worden ingetrokken.

## Uitspraak

### Artikel 16

De voorzitter van de Beroepscommissie kan, ingeval Respondent in zijn Geschil kennelijk niet ontvankelijk is of de Beroepscommissie onbevoegd is om het Geschil in behandeling te nemen, alsmede indien het Geschil kennelijk ongegrond is, nog voor de behandeling van het Geschil krachtens deze Beroepsregeling, aan Respondent mededelen dat zijn Geschil niet in behandeling zal worden genomen, onder vermelding van de gronden die tot deze beslissing hebben geleid. De beslissing tot kennelijke ongegrondverklaring zal tevens inhouden de mededeling dat het Geschil alsnog in behandeling kan worden genomen indien Respondent binnen 14 dagen na dagtekening van voornoemde beslissing de Beroepscommissie hiertoe schriftelijk en gemotiveerd verzoekt en de voorzitter voldoende termen daarvoor aanwezig acht.

### Artikel 17

De Beroepscommissie doet uitspraak conform artikel 18 van deze Beroepsregeling. Iedere uitspraak van de Beroepscommissie zal in overeenstemming zijn met de bepalingen van de Gedragscode, de Wbp en de redelijkheid en billijkheid. De uitspraak wordt schriftelijk en gemotiveerd aan partijen medegedeeld.

### Artikel 18

- 1 De Beroepscommissie beslist met meerderheid van stemmen, uitgezonderd in de gevallen als bedoeld in artikel 16. De uitspraak wordt door de voorzitter en secretaris ondertekend en schriftelijk aan partijen medegedeeld, zo mogelijk binnen acht weken na de mondelinge behandeling van het Geschil.
- 2 De uitspraak bevat, naast de beslissing, in elk geval:
  - a de namen van de leden en secretaris van de Beroepscommissie;
  - b de namen en woonplaatsen van partijen;
  - c de dagtekening van de uitspraak;
  - d de gronden voor de gegeven beslissing.
- 2 De uitspraak van de Beroepscommissie houdt een beslissing in:
  - a betreffende de bevoegdheid van de Beroepscommissie; en/of



- b betreffende de ontvankelijkheid van de Respondent in zijn Geschil; en/of
- c betreffende het geheel of gedeeltelijk ongegrond zijn van het Geschil; en/of
- d betreffende de naleving door het MOA, VBO of VSO-lid van de Gedragscode en/of de Wbp; en/of
- e omtrent de correctheid van het handelen van het MOA, VBO of VSO-lid; en/of
- f indien gevorderd, tot vergoeding van geleden materiële schade, als bedoeld in artikel 6.d met een maximum van EURO 2.000,-; en/of
- g een toerekening van kosten conform artikel 19.

### **Artikel 19**

De door partijen ter zake van het Geschil gemaakte kosten komen voor eigen rekening, tenzij de Beroepscommissie in bijzondere gevallen anders bepaalt. In een zodanig geval komen voor vergoeding door de in het ongelijk gestelde partij slechts in aanmerking de door de wederpartij naar het oordeel van de Beroepscommissie in redelijkheid gemaakte kosten.

## **Geheimhouding, wraking en verschoning**

### **Artikel 20**

Een ieder die op welke wijze dan ook betrokken is bij de werkzaamheden van de Beroepscommissie is geheimhouding verplicht ten aanzien van alle gegevens betreffende partijen en/of hun bedrijfs-aangelegenheden die hun bij de behandeling van het Geschil ter kennis zijn gekomen.

### **Artikel 21**

- 1 Een lid van de Beroepscommissie kan door één of door beide partijen worden gewraakt op grond van feiten of omstandigheden die het vormen van een onpartijdig oordeel van het Geschil zouden bemoeilijken.
- 2 De overige leden van de Beroepscommissie beslissen of de wraking terecht is gedaan. Bij staking van stemmen wordt dit geacht het geval te zijn.
- 3 Een lid van de Beroepscommissie kan zich ter zake van de behande-

ling van een Geschil verschonen. Hij is verplicht dit te doen, indien de overige leden van de Beroepscommissie, die aan de behandeling van het Geschil zullen deelnemen, van oordeel zijn dat de feiten of omstandigheden als bedoeld in het eerste lid zich te zijnen aanzien voordoen.

- 4 In geval van wraking of verschoning wordt het betrokken lid vervangen door de beroepscommissie zelf.
- 5 De beslissing als bedoeld in het tweede lid wordt aan partijen meegegeeld, alsmede, indien van toepassing, de naam van degene die de plaats van de gewraakte zal innemen. Het vorenstaande is van overeenkomstige toepassing in de gevallen als bedoeld in het derde lid.

## Slotbepalingen

### Artikel 22

Bindende adviezen van de Beroepscommissie worden gepubliceerd in de nieuwsbrief van de MOA, VBO of VSO mits de anonimiteit van de betrokken partijen gewaarborgd is, tenzij de Beroepscommissie om redenen van algemeen belang anders besluit.

### Artikel 23

In alle gevallen waarin deze Beroepsregeling niet voorziet, beslist de Beroepscommissie, met inachtneming van eisen van redelijkheid en billijkheid.

### Artikel 24

Deze Beroepsregeling ligt ter inzage bij :

- MOA
- VBO
- VSO

### Artikel 25

Deze Beroepsregeling is vastgesteld op 23 februari 2004.



# **Toepassing Gedragscode binnen gemeentelijk en provinciaal onderzoek**

## Toepassing Gedragscode binnen gemeentelijk en provinciaal onderzoek

Op de VSO-website ([www.vsonet.nl](http://www.vsonet.nl)) vindt u aanvullende informatie over de toepassing van deze gedragscode binnen gemeentelijk en provinciaal onderzoek. Onder andere over het gebruik van persoonsgegevens voor onderzoek en statistiek uit gemeentelijke bestanden (GBA) en hoe de gedragscode zich verhoudt tot de Wet Openbaarheid Bestuur (WOB).

# Bijlagen

## Geheimhoudingsverklaring

In artikel 12 Wet bescherming persoonsgegevens is een algemene geheimhoudingsbepaling opgenomen voor een ieder die kennisneemt van persoonsgegevens en die al niet reeds uit hoofde van functie of beroep verplicht is tot geheimhouding.

De onderstaande geheimhoudingsverklaring dient dan ook te worden gebruikt in de relatie tussen de Onderzoeksorganisatie en haar medewerkers, ook als deze niet in dienst zijn van de Onderzoeksorganisatie.

### Geheimhoudingsverklaring

- 1 Medewerker is uitdrukkelijk verplicht om alle persoonsgegevens die hij verzamelt en verwerkt ten behoeve van een onderzoek ten stelligste geheim te houden.*
- 2 Voorts is het uitdrukkelijk niet toegestaan om de verzamelde persoonsgegevens te gebruiken voor andere doeleinden.*
- 3 Medewerker zal alleen persoonsgegevens ter beschikking stellen aan geautoriseerde functionarissen van de onderzoeksorganisatie, tenzij een wettelijk voorschrift verplicht tot mededeling.*

## Diverse wetteksten uit artikel 7 Gedragscode

In de toelichting op artikel 7 Gedragscode onderzoek en statistiek wordt verwezen naar enkele wetteksten. Deze zijn hieronder integraal opgenomen. Teksten geldend op 29 oktober 2010.

### Wet gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens

#### Artikel 109

- 1** Een andere verstrekking van de in de basisadministratie opgenomen persoonsgegevens dan bedoeld in de afdelingen 1, 2 en 2A van dit hoofdstuk is slechts toegestaan, voor zover deze plaatsvindt voor historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden, de persoonlijke levenssfeer daardoor niet onevenredig wordt geschaad en door de ontvanger van de persoonsgegevens de nodige voorzieningen zijn getroffen ten einde te verzekeren dat de verdere verwerking uitsluitend geschiedt ten behoeve van deze specifieke doeleinden.
- 2** Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de verstrekking van persoonsgegevens als hier bedoeld en de wijze waarop deze plaatsvindt.
- 3** Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur wordt de verstrekking geregeld van gegevens aan het Centraal Bureau voor de Statistiek. De voordracht voor de maatregel wordt gedaan door Onze Minister in overeenstemming met Onze Minister van Economische Zaken. Aan het Centraal Bureau voor de Statistiek worden de administratieve gegevens verstrekt over de nummering van akten van de Nederlandse burgerlijke stand die noodzakelijk zijn voor de vervulling van zijn taak.
- 4** Aan het Centraal Bureau voor de Statistiek worden de niet in de basisadministratie opgenomen gegevens verstrekt die de ambtenaar van de burgerlijke stand ingevolge bij algemene maatregel van bestuur te stellen regels aan het college van burgemeester en wethouders verschaft ten



behoefte van het Centraal Bureau voor de Statistiek, alsmede de gegevens, bedoeld in artikel 65, vierde lid.

## **Besluit gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens**

### **Artikel 67**

- 1** Uit een basisadministratie en uit het vestigingsregister worden slechts gegevens voor historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden verstrekt voor zover:
  - a** het verzoek daartoe is gedaan door een instelling, bedoeld in artikel 1.2 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, een onderzoeksafdeling van een bestuursorgaan of een onderzoeksbureau,
  - b** het onderzoek een algemeen belang dient,
  - c** de verwerking voor het betreffende onderzoek noodzakelijk is,
  - d** de verzoeker heeft aangetoond dat de nodige voorzieningen zijn getroffen ten einde te verzekeren dat de verdere verwerking van de verstrekte gegevens uitsluitend geschiedt ten behoeve van het onderzoek en dat ook overigens is voorzien in zodanige waarborgen dat de persoonlijke levenssfeer van de betrokkene niet onevenredig wordt geschaad, en
  - e** de gegevens slechts in geanonimiseerde vorm aan derden beschikbaar worden gesteld, tenzij de ingeschrevene uitdrukkelijk met de voorgenomen openbaarmaking van de hem betreffende gegevens heeft ingestemd.
- 2** Onze Minister kan in een autorisatiebesluit bepalen dat de verstrekking van gegevens als bedoeld in het eerste lid op systematische wijze plaatsvindt. De verstrekking geschiedt in dat geval overeenkomstig hetgeen bij en krachtens de wet is bepaald ten aanzien van de systematische verstrekking van gegevens aan buitengemeentelijke afnemers.
- 3** Onze Minister maakt slechts gebruik van zijn bevoegdheid, bedoeld in het tweede lid, voor zover:
  - a** het bureau of de instelling heeft aangetoond dat het voor een goede uitvoering van het onderzoek noodzakelijk is dat de verstrekking op systematische wijze plaatsvindt,

- b aan de voorwaarden, genoemd in het eerste lid, is voldaan, en
- c het College bescherming persoonsgegevens over het verzoek is gehoord.

- 4 De verstrekking van gegevens uit de basisadministratie en uit het vestigingsregister aan het Centraal Bureau voor de Statistiek geschiedt overeenkomstig hetgeen bij en krachtens de wet is bepaald ten aanzien van buitengemeentelijke afnemers.

## Wet op het Centraal bureau voor de statistiek

### Artikel 33

- 1 De directeur-generaal is bevoegd ten behoeve van statistische doeleinden gebruik te maken van gegevens uit registraties die in verband met de uitvoering van een wettelijke taak worden bijgehouden bij:
  - a instellingen en diensten van:
    - I het Rijk;
    - II provincies;
    - III gemeenten;
    - IV waterschappen;
    - V openbare lichamen, gevormd ingevolge de **Wet gemeenschappelijke regelingen**;
  - b openbare lichamen als bedoeld in **artikel 134 van de Grondwet**;
  - c zelfstandige bestuursorganen op het niveau van de centrale overheid.
- 2 De directeur-generaal is voorts bevoegd ten behoeve van statistische doeleinden gebruik te maken van gegevens uit registraties die worden bijgehouden door bij algemene maatregel van bestuur, gehoord de CCS, aangewezen rechtspersonen die een bij of krachtens de wet geregelde taak uitoefenen of geheel of gedeeltelijk, direct of indirect, worden bekostigd uit middelen van de Staat of uit de opbrengst van bij of krachtens de wet ingestelde heffingen.
- 3 Voor zover de in het eerste en tweede lid bedoelde verwerving niet de benodigde gegevens oplevert, is de directeur-generaal bevoegd ten behoeve van statistische doeleinden bij algemene maatregel van bestuur, gehoord de CCS, aan te wijzen gegevens op te vragen bij door die maatregel aangewezen categorieën van ondernemingen, vrije beroepsbeoefenaren, instellingen en rechtspersonen.

- 4 De in het eerste lid bedoelde instellingen, diensten, lichamen en zelfstandige bestuursorganen, de in het tweede lid bedoelde rechtspersonen en de in het derde lid bedoelde ondernemingen, vrije beroepsbeoefenaren, instellingen en rechtspersonen verstrekken de in die leden bedoelde gegevens kosteloos op verzoek van de directeur-generaal binnen een bij algemene maatregel van bestuur te bepalen termijn. Daarbij kan geen beroep worden gedaan op geheimhoudingsverplichtingen, tenzij deze verplichtingen gebaseerd zijn op internationale regelgeving.
- 5 Voor zover de in het derde lid bedoelde gegevens liggen op het terrein van het Nederlandse bankwezen en deze door De Nederlandsche Bank NV uit hoofde van haar taken worden verzameld, geschiedt de verwerving van deze gegevens na overleg met en door tussenkomst van De Nederlandsche Bank NV. Ten aanzien van de overige gegevens op het terrein van het Nederlandse bankwezen geschiedt de verwerving van deze gegevens na overleg met De Nederlandsche Bank NV

#### **Artikel 34**

De directeur-generaal kan het burgerservicenummer of, bij het ontbreken daarvan, het sociaal-fiscaalnummer opnemen in een registratie en daarvan gebruik maken ten behoeve van statistische doeleinden. De directeur-generaal kan het burgerservicenummer, onderscheidenlijk het sociaal-fiscaalnummer, gebruiken in contacten met personen en instanties voor zover deze zelf gemachtigd zijn tot het gebruik van dat nummer in een registratie.

#### **Artikel 35**

De directeur-generaal kan ten behoeve van statistische doeleinden persoonsgegevens als bedoeld in artikel 16 van de Wet bescherming persoonsgegevens verwerken.

#### **Artikel 36**

Met inachtneming van een goede vervulling van zijn taak draagt de directeur-generaal er zorg voor dat de verwerving van gegevens op zodanige wijze geschiedt dat de daaruit voortvloeiende administratieve lasten voor ondernemingen, vrije beroepsbeoefenaren, instellingen en rechtspersonen die volgens hun statuten tot doel hebben de belangen van de betrokken ondernemingen, vrije beroepsbeoefenaren en instellingen te behartigen, zo laag mogelijk zijn.

# Het juridische verschil tussen onderzoek/ statistiek en marketing

## Inleiding

Bij het verwerken van persoonsgegevens wordt een groot verschil gemaakt tussen het verwerken van persoonsgegevens voor onderzoek en/of statistiek en voor marketingdoeleinden. Wanneer persoonsgegevens worden verwerkt voor onderzoek en/of statistiek doeleinden zijn er minder wettelijke beperkingen dan wanneer het gaat om het verwerken van persoonsgegevens voor marketingdoeleinden. Het is daarom van het grootste belang om deze scheiding goed voor ogen te houden en, hoe aantrekkelijk soms ook, de wet- en regelgeving op het gebied van de verwerking voor onderzoek en/of statistiek niet te gebruiken om alsnog marketingdoeleinden na te streven. Ook hier geldt dat de wal het schip zal keren en commerciële benadering onder het mom van onderzoek is verboden in artikel 7 lid 2 Code Telemarketing.<sup>1</sup>

## Wet- en regelgeving

Het gebruik van de 'ruimere' bepalingen voor onderzoek en/of statistiek moet beperkt blijven tot zuiver onderzoek en/of statistiek. Het doorgeven aan opdrachtgevers van identificeerbare gegevens van individuele respondenten is slechts toegestaan indien er ondubbelzinnige toestemming is verkregen van de respondent. Is een onderzoek er op gericht om databases van klanten te verrijken met individueel identificeerbare gegevens dan is dit geen onderzoek en/of statistiek in die zin van het woord, omdat het oogmerk van de analyses bestaat uit het selecteren/doorgeven van individueel identificeerbare gegevens, zoals NAW-gegevens.

## Hoofdregeel onderzoek en/of statistiek

De hoofdregeel voor onderzoek en/of statistiek is dat het uitvoeringsproces een niet-identificerend statistisch resultaat als oogmerk dient te hebben. Wanneer het resultaat van onderzoek/statistiek niet identificeerbaar is naar individuele respondenten, kunnen de ‘normale’ regels uit de Wet bescherming persoonsgegevens buiten toepassing blijven. Een voorbeeld hiervan is artikel 9 lid 3 Wbp:

‘Verdere verwerking van de gegevens voor historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden, wordt niet als onverenigbaar beschouwd, indien de Verantwoordelijke de nodige voorzieningen heeft getroffen ten einde te verzekeren dat de verdere verwerking uitsluitend geschiedt ten behoeve van deze specifieke doeleinden’.

Een voorbeeld van zo’n ‘verdere verwerking’ voor onderzoek en/of statistiek is nader uitgewerkt in deze Gedragscode voor Onderzoek en Statistiek.

## Recht van verzet bij marketing

Indien het oogmerk van de analyses bestaat uit het selecteren/doorgeven van de individueel identificeerbare gegevens dienen de ‘normale’ regels voor marketing uit de Wbp te worden toegepast. De meest strikte regel voor marketing is het recht van verzet uit artikel 41 Wbp. Het recht van verzet blokkeert het gebruik van alle gegevens voor commerciële doeleinden, individuele analyse, segmentatie en profielonderzoek. Gegevens, die een respondent heeft laten blokkeren, dienen als geblokkeerd te worden vastgelegd en kunnen als gevolg daarvan verder niet worden verwerkt voor marketingdoeleinden of voor deze doeleinden doorgegeven worden aan een opdrachtgever. Er is hier geen sprake van onderzoek en/of statistiek, maar van een gegevensverwerking voor marketing.

## Verenigbaar gebruik bij marketing

Naast het recht van verzet, dient een gegevensverwerking voor marketing te worden getoetst aan het verenigbaar gebruik van gegevens uit artikel 9 Wbp. De vuistregel voor verenigbaar gebruik is dat persoonsgegevens niet verder worden verwerkt op een wijze die onverenigbaar is met de doeleinden waarvoor ze zijn verkregen. Of sprake is van (on)verenigbaar gebruik, dient rekening te worden gehouden met factoren, zoals:

- de verwantschap tussen het doel van de beoogde gegevensverwerking en het doel waarvoor de gegevens zijn verkregen;
- de aard van de betreffende gegevens;
- de gevolgen van de beoogde verwerking voor de respondent;
- de wijze waarop de gegevens zijn verkregen;
- de mate waarin jegens de Betrokkene wordt voorzien in passende waarborgen.

Het toetsen aan verenigbaar gebruik van persoonsgegevens heeft, zoals boven is aangegeven, geen betrekking op het gebruik van persoonsgegevens voor onderzoek en/of statistiek.

## Informatieplicht onderzoek en/of statistiek

Een verplichting voor een onderzoeksorganisatie om er voor te zorgen dat het verwerken van persoonsgegevens en het verdere gebruik van de gegevens uitsluitend plaatsvindt voor onderzoek en/of statistiek is de informatieplicht jegens de respondent. Wanneer er gegevens voor onderzoek en/of statistiek worden verzameld, dient de respondent, op het moment van verzamelen van gegevens bij die respondent, te worden geïnformeerd over (a) het doel van onderzoek en/of statistiek, (b) wie de onderzoeksorganisatie is en (c) als de onderzoeksorganisatie een ander is dan de opdrachtgever, op verzoek, de naam van de opdrachtgever. Op verzoek van de respondent dient voorts te worden meegedeeld waar nadere informatie kan worden verkregen (artikel 5 lid 5 Gedragscode voor Onderzoek en Statistiek).

## Toch identificeerbare gegevens in rapportage?

Artikel 5 lid 4 Gedragscode voor Onderzoek en Statistiek luidt:

‘De rapportage van Onderzoek zal nimmer gegevens bevatten die een individuele natuurlijke persoon kunnen identificeren, tenzij de **ondubbelzinnige toestemming van de respondent** hiervoor is verkregen. De respondent dient hierbij te worden geïnformeerd voor welke doelen, welke categorieën van persoonsgegevens op identificerend niveau in de rapportage zullen worden opgenomen.’

Hoe kan ondubbelzinnige toestemming worden verkregen? De toestemming hoeft niet schriftelijk te worden gegeven. Ook een handeling van de respondent kan gericht zijn op het geven van toestemming. Er mag echter geen twijfel bestaan over de reikwijdte van de toestemming van de respondent. Bij twijfel moet de Verantwoordelijke nagaan of er terecht van uit mag worden gegaan dat de respondent zijn/haar toestemming heeft verleend. Hiervoor is het van belang om te weten waarvoor, voor welk doel van onderzoek en/of statistiek, de opdrachtgever de persoonsgegevens wil verwerken. Wanneer het gaat om de eigen dienstverlening te kunnen evalueren, bijvoorbeeld naar aanleiding van verbetering of oplossen van een klacht over de opdrachtgever, kan naar de toestemming van de respondent worden gevraagd. Voor meer tekst en uitleg zie bijlage ondubbelzinnige toestemming.

## Verschillen tussen onderzoek/statistiek en marketing op een rijtje

Wat zijn nu de verschillen – op hoofdlijnen – tussen enerzijds onderzoek en/of statistiek en anderzijds marketing.

Onderzoek en/of statistiek	Marketing
<p><b>Wet bescherming persoonsgegevens</b> is van toepassing:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Onderzoek en/of statistiek zijn altijd toegestaan, geen toetsing aan verenigbaar gebruik, wel aanvullende maatregelen om gebruik voor andere doeleinden te voorkomen (artikel 9 lid 3 Wbp).</li><li>• Recht van verzet (blokkering, artikel 41 Wbp) speelt geen rol bij onderzoek en/of statistiek.</li></ul>	<p><b>Wet bescherming persoonsgegevens</b> is van toepassing:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Toetsen aan verenigbaar gebruik (artikel 9 Wbp) zoals verwantschap doelen, aard van de gegevens, gevolgen van de voorgenomen verwerking, wijze van verzamelen en andere passende waarborgen, waaronder:</li><li>• Recht van verzet (blokkering): persoonsgegevens die geblokkeerd zijn mogen niet worden verwerkt voor marketing doeleinden, ook niet voor analyse, segmentatie en/of profiel onderzoek (artikel 41 (Wbp)).</li></ul>
<p><b>Telecommunicatiewet</b> is niet van toepassing op zuiver onderzoek en/of statistiek,<sup>2</sup> zie wel Gedragscode Onderzoek en Statistiek.</p>	<p><b>Telecommunicatiewet</b> is van toepassing:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Wijzen op het recht van verzet in ieder telefoongesprek, hoofdregel voorafgaande toestemming voor het gebruik van het e-mailadres van een abonnee voor commerciële, charitatieve of ideële doeleinden.</li></ul>



Onderzoek en/of statistiek	Marketing
<p><b>Gedragscode voor Onderzoek en Statistiek<sup>3</sup></b></p> <p>Enkele hoofdbepalingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Niet rapporteren op individueel niveau, indien identificeerbare persoonsgegevens worden opgenomen in de rapportage of gegevens uit het onderzoek en/of statistiek identificeerbaar worden overgedragen aan de opdrachtgever dan is hiervoor ondubbelzinnige toestemming van de respondent noodzakelijk en is geïnformeerd voor welke doeleinden de identificeerbare gegevens zullen worden opgenomen; <i>Let op deze speciale bepaling voor onderzoek/statistiek is een uitzondering op de regel om geen identificeerbare gegevens op te nemen in rapportages en geldt voor incidentele ter beschikking stellen van identificeerbare gegevens aan opdrachtgever.</i></li> <li>• Indien telefonisch onderzoek en/of statistiek niet van te voren wordt aangekondigd dan is er een verplichting om te ontdebellen met het onderzoekfilter<sup>4</sup>.</li> <li>• Indien de respondent aangeeft in het geheel niet langer te willen worden benaderd voor iedere vorm van vooraf onaangekondigd Onderzoek per telefoon, wordt door de Onderzoeksorganisatie gewezen op <a href="http://www.onderzoekfilter.nl">www.onderzoekfilter.nl</a>.</li> </ul>	<p><b>DM Privacy gedragscode<sup>5</sup></b></p> <p>Enkele hoofdbepalingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• De wettelijke blokkeringen (recht van verzet) op basis van artikel 41 Wbp respecteren.</li> <li>• Prospect bestanden ontdebellen met het Bel-me-niet register en het van toepassing zijnde Post-filter<sup>6</sup>.</li> </ul>
<p>Geen specifieke bepalingen in andere Gedragscodes voor Onderzoek en Statistiek Specifieke gedragscodes:</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Voor specifieke sectoren zoals financiële instellingen gelden nog specifieke gedragscodes die regels stellen aan het verwerken van persoonsgegevens voor marketingdoeleinden.</li> </ul>

Voor marketing geldt:

- Wet bescherming persoonsgegevens
- Telecommunicatiewet
- DM Privacy Gedragscode
- Code Telemarketing
- Code verspreiding reclame via e-mail
- Code e-mail zakelijke ontvangers
- Bel-me-niet register gebruik
- Specifieke bepalingen uit andere Gedragscode (Financiële instellingen)

Voor Onderzoek en Statistiek geldt:

- Wet bescherming persoonsgegevens
- Gedragscode voor Onderzoek en Statistiek
- Onderzoekfilter gebruik voor onaangekondigd onderzoek per spraak telefoon
- Resultaten altijd in percentages, zodat de resultaten niet identificeerbaar zijn voor een individuele natuurlijke persoon.

1 Download via: [www.reclamecode.nl](http://www.reclamecode.nl)

2 Nadere memorie van antwoord, Kamerstukken I 1997-1998, nr. 309d, p. 6.

3 Download via: [www.moaweb.nl](http://www.moaweb.nl)

4 Zie: [www.onderzoekfilter.nl](http://www.onderzoekfilter.nl)

5 Download via: [www.ddma.nl](http://www.ddma.nl)

6 Zie: [www.postfilter.nl](http://www.postfilter.nl)

## Ondubbelzinnige toestemming

Indien de opdrachtgever graag zou willen beschikken over de persoonsgegevens (identificeerbare gegevens) uit marktonderzoek dan laat artikel 5.4 van de Gedragscode Onderzoek en Statistiek dit alleen toe ‘met ondubbelzinnige toestemming van de respondent’ en wanneer er wordt voldaan aan de eis: ‘De respondent dient hierbij te worden geïnformeerd voor welke doelen welke, categorieën van, persoonsgegevens op identificerend niveau in de rapportage zullen worden opgenomen.’

Hoe bekomt men ondubbelzinnige toestemming?

- **Ondubbelzinnige toestemming** betekent dat er geen twijfel over mag bestaan dat de betrokkene zijn toestemming heeft gegeven en voor welke specifieke verwerkingen. **De toestemming hoeft niet schriftelijk te worden gegeven;** ook een handeling van de betrokkene kan gericht zijn op het geven van toestemming. Bij een dergelijke stilzwijgende of impliciete toestemming mag er echter geen twijfel bestaan over de reikwijdte daarvan. Bij twijfel moet de verantwoordelijke nagaan of hij er terecht vanuit gaat dat de betrokkene met de verwerking heeft ingestemd. Toestemming kan altijd worden ingetrokken. Een dergelijke intrekking heeft geen terugwerkende kracht. Rapport: *Herkomst van de klant*, Registratiekamer (september 2000)

De ondubbelzinnige toestemming hoeft niet schriftelijk te worden gegeven. Bij het geven van toestemming via de telefoon om persoonsgegevens uit het marktonderzoek aan de opdrachtgever beschikbaar te stellen, moet het dus helder zijn voor de respondent waarvoor toestemming wordt gegeven.

Hiervoor is het van belang om te weten waarvoor, voor welk doeleinde/doeleinden, de opdrachtgever de persoonsgegevens wil verwerken. Dat zou

bijvoorbeeld kunnen zijn voor het benaderen van de respondent naar aanleiding van een klacht over de opdrachtgever;

Het vragen van toestemming zal met onderstaande tekst kunnen worden gevraagd.

Script: ‘Onze opdrachtgever [NAAM] wil graag met u in contact komen over de door u naar voren gebrachte punten van kritiek op haar dienstverlening of naar aanleiding van de klachten die u kenbaar heeft gemaakt tijdens dit onderzoek? Geeft u daarvoor toestemming?’ -> indien ‘Ja’ dan mogen de persoonsgegevens naar de opdrachtgever die de persoonsgegevens alleen voor dit doel mag verwerken, dus niet voor andere doeleinden zoals verrijking van klantgegevens.

## **Alternatief**

Script: ‘Vindt u het goed dat onze opdrachtgever [NAAM] naar aanleiding van de enquête contact met u opneemt om door te praten over uw ervaringen met hun dienstverlening? Geeft u daarvoor toestemming?’ -> indien ‘Ja’ dan mogen de persoonsgegevens naar de opdrachtgever die de persoonsgegevens alleen voor dit doel mag verwerken dus niet voor andere doeleinden zoals verrijking van klantgegevens.

Is het nodig om toestemming te ‘voice-loggen’. De meningen daarover zijn verdeeld, het is namelijk een bewijsprobleem. Vooralsnog gaat het erom dat het wordt gewaarborgd in scripts dat een dergelijke vraag wordt gesteld en dat ook wordt vastgelegd wanneer de toestemming dan is verkregen (welk onderzoek en welke datum). Dergelijke scripts dienen dan wel vanuit een bewijsfunctie te worden bewaard, maar die zullen meestal toch een bijlage zijn bij het onderzoek.

## Onderzoekfilter

Het Onderzoekfilter beschermt respondenten tegen vooraf onaangekondigd marktonderzoek door leden van MOA, VBO en VSO.

Tegen ongeadresseerd reclamedrukwerk en/of huis-aan-huisbladen bestaan al jaren de bekende NEE|NEE of NEE|JA sticker ([www.neeneeneeja.nl](http://www.neeneeneeja.nl)) voor op de brievenbus. Tegen ongevraagd geadresseerd reclamedrukwerk kan de consument zich afschermen door zich in te schrijven bij het Postfilter ([www.postfilter.nl](http://www.postfilter.nl)). En tegen ongevraagde telefonische verkoop kan men zich uitschrijven via het Bel-me-niet register ([www.bel-me-niet.nl](http://www.bel-me-niet.nl)). Tegen vooraf onaangekondigde telefoontjes voor het meedoen aan telefonisch marktonderzoek bestaat het Onderzoekfilter ([www.onderzoekfilter.nl](http://www.onderzoekfilter.nl)).

Consumenten die niet wensen mee te doen aan telefonisch marktonderzoek, worden sinds 1 juli 2003 officieel beschermd door het Onderzoekfilter, voorheen het Infofilter. Dit unieke initiatief is afkomstig van de Markt-OnderzoekAssociatie (MOA), de Vereniging voor Beleidsonderzoek (VBO) en de Vereniging voor Statistiek en Onderzoek (VSO).

Consumenten kunnen zich telefonisch, via nummer **0900 6665000** opgeven voor het Onderzoekfilter, of op de website: [www.onderzoekfilter.nl](http://www.onderzoekfilter.nl) Is het filter eenmaal geïnstalleerd, dan vrijwaart het de gebruiker gedurende drie jaar van ongevraagd telefonisch marktonderzoek. Na die periode moet men zich opnieuw opgeven. Het Onderzoekfilter werkt op vaste en mobiele telefoonlijnen. Een uitschrijving geldt voor het gehele huishouden: schrijft één gezinslid zich uit, dan zijn alle huisgenoten automatisch geblokkeerd.

**Voor meer informatie kunt u zich wenden tot:**

**MOA, Center for Marketing Intelligence & Research**

telefoon 020 – 686 93 28

e-mail [onderzoekfilter@moaweb.nl](mailto:onderzoekfilter@moaweb.nl)

website [www.moaweb.nl](http://www.moaweb.nl)

# Handleiding meldingsformulier verwerking persoonsgegevens

## Handleiding meldingsformulier verwerking persoonsgegevens

Deze handleiding helpt u bij het invullen van het meldingsformulier verwerking persoonsgegevens, waarvan u een exemplaar bij deze handleiding aantreft.

Bij het uitvoeren van onderzoek worden persoonsgegevens verwerkt binnen uw organisatie, namelijk de persoonsgegevens van uw eigen (potentiële) respondenten en panels, voor meerdere onderzoeken. Het is niet nodig om in deze situatie ieder onderzoek dat wordt verricht onder uw eigen respondenten en panels te melden bij het College bescherming persoonsgegevens.

Wanneer u van een opdrachtgever een bestand krijgt zult u eerder dienen te worden aangemerkt als bewerker. In dit laatste geval dient uw organisatie geen melding te verrichten en rust deze plicht naar alle waarschijnlijkheid bij uw opdrachtgever.

Een eis uit de Wet bescherming persoonsgegevens is dat voordat u start met de uitvoering binnen uw instelling van onderzoek, u deze verwerking dient te hebben aangemeld bij het College bescherming persoonsgegevens. Dit betekent dat u voordat u start met onderzoek, het ingevulde en ondertekende formulier dient te hebben ingezonden naar het College bescherming persoonsgegevens.

***Neem de antwoorden, aangepast aan uw eigen specifieke situatie, in deze handleiding nauwkeurig over op het Meldingsformulier verwerking persoonsgegevens.***

**MOA, VBO en VSO maken u er op attent dat de antwoorden in deze handleiding indicatief zijn en dat aan deze antwoorden geen rechten kunnen worden ontleend. De specifieke beantwoording hangt af van de eigen situatie.**

## **EERSTE BLADZIJDE MELDINGSFORMULIER VERWERKING PERSOONSGEGEVENS**

### ***Deze melding betreft een:***

Kruis aan:

- eerste Wbp-melding

Nadat u het ingevulde en ondertekende meldingsformulier heeft ingezonden naar het College bescherming persoonsgegevens ontvangt u van het College bescherming persoonsgegevens een meldingsnummer toegezonden. Dit meldingsnummer dient u te bewaren voor toekomstige mutaties.

## **Vraag 1 Verantwoordelijke**

### ***1.1 Hoeveel verantwoordelijken zijn er voor deze verwerking?***

Kruis aan:

- 1

### ***1.2 Voor welk deel van de verwerking is de onderstaande (mede) verantwoordelijke verantwoordelijk***

NIETS INVULLEN

### ***1.3 De verantwoordelijke is:***

Kruis aan een rechtspersoon of bestuursorgaan en vul de betreffende naam, adres en dergelijke gegevens in. De met een \* gekenmerkte vragen zijn verplicht en dient te worden ingevuld. Het SBI-nummer kunt u open laten. Natuurlijke persoon **niet** aankruisen en de vragen verder niet beantwoorden.



## Vraag 2 Contactpersoon

### *2.1 Wie is de contactpersoon voor deze melding?*

Hier vult u, als u contactpersoon bent voor onderzoek, uw eigen gegevens in. Bent u zelf niet de contactpersoon vul dan de gegevens van de echte contactpersoon in en informeer de persoon daarover. De met een \* gekenmerkte vragen zijn verplicht en dienen te worden ingevuld.

## Vraag 3 Bewerker

### *3.1 Door hoeveel bewerkers worden de persoonsgegevens die in deze melding worden beschreven verwerkt?*

Het is niet verplicht om deze vraag te beantwoorden. Immers er worden vaak wisselende bewerkers gebruikt.

Aangezien deze vraag niet verplicht is wordt deze verder niet ingevuld.

De rest van de vraag slaat u over.

## Vraag 4 Wat meldt u aan?

### *4.1 Hoe luidt de naam of de omschrijving van de verwerking van persoonsgegevens?*

Vul in: Panel / Omnibus voor onderzoek

## Vraag 5 Het doel van de verwerking

### 5.1 Voor welk doel of welke samenhangende doeleinden verwerkt de verantwoordelijke persoonsgegevens

Vul in:

- Het verwerken van gegevens van (potentiële) respondenten voor deelname aan panel- / omnibus onderzoeken
- Het verwerken van gegevens voor het uitvoeren van onderzoek
- Het in geaggregeerde vorm rapporteren over de uitkomsten van onderzoek
- Het verwerken van gegevens voor de werving van respondenten aan onderzoek
- Het verwerken van gegevens ten behoeve van management-informatie, product en dienstontwikkeling en het bepalen van de algemene strategie
- Het doen van betalingen en vergoedingen aan respondenten

Eventueel toespitsen op specifieke situatie

## Vraag 6 Categorieën van betrokkenen

Maak **eerst** een kopie van de twee bladzijden van vraag 6, er zijn namelijk **twee** categorieën van betrokkenen, te weten cliënten en werkzame personen. Voor beide categorieën afzonderlijk dient vraag 6 te worden beantwoord.

### HET ORIGINELE FORMULIER

#### 6.1 Hoeveel categorieën van betrokkene zijn er voor deze verwerking?

Kruis aan:

- meer dan 1 namelijk ‘ 2’ invullen

## **6.2 over welke categorie van betrokkenen verwerkt u gegevens?**

Vul in: respondenten

## **6.3 Welke gegevens of categorieën van gegevens die betrekking hebben op de genoemde categorie van betrokkenen (6.2) worden verwerkt?**

Vul in:

- 1 Naam (eventueel bedrijfsnaam), adres, postcode woonplaats en soortgelijke voor communicatie benodigde gegevens, mailcodes
- 2 Administratienummer
- 3 Additionele gegevens, zoals interesses, verkregen door rechtstreekse contact met de verantwoordelijke
- 4 Overzicht deelgenomen onderzoeken en uitkomsten
- 5 Financiële gegevens, bank/giro rekeningnummer, betaalwijze, verrichte betalingen

## **6.4 Voor welk doel of samenhangende doeleinden zijn/worden de (categorieën) gegevens die zijn ingevuld bij vraag 6.3, verzameld?**

Vul in:

- 1 Het verwerken van gegevens van (potentiële) respondenten voor deelname aan panel- / omnibus onderzoeken
- 2 Het verwerken van gegevens voor het uitvoeren van onderzoek
- 3 Het in geaggregeerde vorm rapporteren over de uitkomsten van onderzoek
- 4 Het verwerken van gegevens voor de werving van respondenten aan onderzoek
- 5 Het verwerken van gegevens ten behoeve van management-informatie, product en dienstontwikkeling en het bepalen van de algemene strategie
- 6 Het doen van betalingen en vergoedingen aan respondenten

Eventueel toespitsen op specifieke situatie.

### **6.5 Welke bijzondere gegevens die betrekking hebben op genoemde categorie van betrokkene worden verwerkt?**

Kruis de van toepassing zijnde aan:

- geen
- gegevens betreffende godsdienst en levensovertuiging
- gegevens betreffende ras of etniciteit
- gegevens betreffende politieke gezondheid
- gegevens betreffende de gezondheid
- gegevens betreffende het seksuele leven
- gegevens betreffende het lidmaatschap van een vakvereniging
- strafrechtelijke gegevens
- gegevens betreffende onrechtmatig of hinderlijk gedrag in verband met een opgelegd verbod naar aanleiding van hinderlijk gedrag

## **KOPIE**

### **6.2 over welke categorie van betrokkenen verwerkt u gegevens?**

Vul in:

Potentiële respondenten

### **6.3 Welke gegevens of categorieën van gegevens die betrekking hebben op de genoemde categorie van betrokkenen (6.2) worden verwerkt?**

Vul in:

- 1 Naam (eventueel bedrijfsnaam), adres, postcode woonplaats en soortgelijke voor communicatie benodigde gegevens, mailcodes
- 2 Administratienummer
- 3 Additionele gegevens, zoals interesses, verkregen door rechtstreeks contact met de verantwoordelijke

### **6.4 Voor welk doel of samenhangende doeleinden zijn/worden de (categorieën) gegevens die zijn ingevuld bij vraag 6.3, verzameld?**

Vul in:

- 1 Het verwerken van gegevens voor de werving van (potentiële) respondenten aan onderzoek

### **6.5 Welke bijzondere gegevens die betrekking hebben op genoemde categorie van betrokkene worden verwerkt?**

De verwachting is dat u hier 'geen' zult aankruisen. Anders dient u de van toepassing zijnde bijzondere gegevens aan te kruisen:

- geen
- gegevens betreffende godsdienst en levensovertuiging
- gegevens betreffende ras of etniciteit
- gegevens betreffende politieke gezondheid
- gegevens betreffende de gezondheid
- gegevens betreffende het sexuele leven
- gegevens betreffende het lidmaatschap van een vakvereniging
- strafrechtelijke gegevens
- gegevens betreffende onrechtmatig of hinderlijk gedrag in verband met een opgelegd verbod naar aanleiding van hinderlijk gedrag

## **Vraag 7 verstrekking van gegevens**

### **7.1 Aan welke ontvangers of categorieën van ontvangers worden de gegevens verstrekt?**

- 1 Directie
- 2 Coördinator onderzoek en de onder zijn/haar verantwoordelijkheid opererende medewerker
- 3 In geaggregeerde en niet-identificeerbare vorm worden gegevens verstrekt aan de opdrachtgever
- 4 ----
- 5 ----

Nader aanpassen aan de specifieke situatie.

## **Vraag 8 beveiliging van persoonsgegevens**

### **8.1 Beveiligt u persoonsgegevens?**

Kruis aan wat van toepassing is. Dient u Nee aan te kruisen dan wordt u verzocht eerst beveiligingsmaatregelen te treffen voordat u met de verwerking van persoonsgegevens start:

- Nee
- Ja

## 8.2 Welke maatregelen heeft u genomen om persoonsgegevens te beschermen?

Kruis aan wat van toepassing is:

- Vastgesteld beveiligingsbeleid dat ook is geïmplementeerd
- Fysieke maatregelen voor toegangsbeveiliging, inclusief organisatorische controle
- Inbraakalarm
- Kluis voor opslag van gegevensbestanden
- Logische toegangscontrole m.b.v. iets wat iemand weet (wachtwoord of pincode)
- Logische toegangscontrole m.b.v. iets wat iemand bij zich draagt (pasje)
- Logische toegangscontrole m.b.v. iets wat bij iemand hoort (biometrisch kenmerk)
- Overige logische toegangscontrole
- Automatische logging van toegang tot gegevens, incl. een controle-procedure
- Controle van toegekende bevoegdheden
- Overige beveiligingsmaatregelen | *a.u.b. specificeren*

Vul in: 'gegevens worden zo snel mogelijk niet-identificeerbaar gemaakt'

## 8.3 Is er sprake van een bewerker?

Kruis aan wat van toepassing is. Bij vraag 3 Bewerkers is geen antwoord gegeven omdat dat niet verplicht is. Hier dient u wel een antwoord te geven. Indien u met bewerkers geen schriftelijke afspraken heeft gemaakt dan neemt u risico's. Het sociaal wenselijke antwoord is ja, en er zijn met de bewerker(s), d.w.z. met elke bewerker, schriftelijke afspraken gemaakt over beveiliging:

- Nee
- Ja, en er zijn met de bewerker(s), d.w.z. met elke bewerker, schriftelijke afspraken gemaakt over beveiliging
- Ja, en er zijn géén schriftelijke afspraken over beveiliging gemaakt met de bewerker of met één van de bewerkers

#### **8.4 Wie heeft toegang tot de persoonsgegevens?**

Kruis aan wat van toepassing is. Als er gebruik wordt gemaakt van een bewerker dan ook aankruisen 'Personeel dat onder leiding van de bewerker staat':

- Personeel dat onder leiding van de verantwoordelijke staat
- Personeel dat onder leiding van de bewerker staat
- Derden | *a.u.b. specificeren*

#### **8.5 Verzendt u gegevens langs elektronische weg?**

Kruis aan wat van toepassing is:

- Nee
- Ja, via een eigen netwerk
- Ja, via een publiek netwerk

#### **8.6 Gebruikt u encryptie?**

Kruis aan wat van toepassing is:

- Ja, de persoonsgegevens worden versleuteld tijdens verzending
- Ja, de gegevensopslag is versleuteld
- Nee

### **Vraag 9 Doorgifte naar landen buiten de Europese Unie**

#### **9.1 Geeft u bij uw gegevensverwerking persoonsgegevens door naar één of meer landen buiten de Europese Unie?**

De verwachting is dat u aan kunt kruisen:

- Nee

#### **9.2 Worden persoonsgegevens uitsluitend doorgegeven naar landen buiten de Europese Unie waarvan de Minister van Justitie heeft bepaald dat die landen een passend beschermingsniveau waarborgen?**

**NIETS INVULLEN**

## Vraag 10 Voorafgaand onderzoek

**10.1** *Bent u van plan om een persoonlijk identificatienummer te verwerken voor een ander doel dan waarvoor het nummer specifiek is bestemd, met het doel de gegevens in verband te brengen (te koppelen) met gegevens die door een andere verantwoordelijke worden verwerkt?*

Het vermoedelijke antwoord om aan te kruisen is:

Nee

**10.2** *Is het persoonlijk identificatienummer voorgeschreven bij wet en gebruikt u het nummer alleen ter uitvoering van die wet of andere wet?*

**NIETS INVULLEN**

**10.3** *Bent u van plan gegevens vast te leggen die u door eigen waarneming hebt verkregen, zonder dat de betrokkene van die vastlegging op de hoogte te stellen?*

Het vermoedelijke antwoord om aan te kruisen is:

Nee

**10.4** *Bent u van plan om voor derden strafrechtelijke gegevens of gegevens over onrechtmatig of hinderlijk gedrag te verwerken?*

Het vermoedelijke antwoord om aan te kruisen is:

Nee

**10.5** *Hebt u een vergunning op grond van de Wet particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus?*

**NIETS INVULLEN**

**10.6** *Wat is de conclusie aan de hand van bovenstaande vragen?*

Conclusie 1: **NIETS INVULLEN**

Het vermoedelijke antwoord om aan te kruisen is:

Conclusie 2:  U vraagt het CBP niet om een voorafgaand onderzoek.



## LAATSTE BLADZIJDE MELDINGSFORMULIER VERWERKING PERSOONSGEGEVENS

De laatste pagina dient te worden ingevuld met de gegevens van de persoon die bevoegd is om namens uw organisatie te tekenen.

U vult de naam in van deze bevoegde persoon, de functie, de plaats, de datum en handtekening.

Let op dat de datum die u invult op dit formulier, ligt voordat u feitelijk begint met het verzamelen en verwerken van gegevens.

**Eerst aanmelden bij het College bescherming persoonsgegevens dan pas starten!**

### *Afronding*

Voeg de gekopieerde en ingevulde pagina's van vraag 6 toe. Maak van het geheel een kopie voor uw eigen dossier.

Stuurt u het ingevulde en ondertekende formulier met de toegevoegde pagina's naar:

CBP

t.a.v. Afdeling Bestandsbeheer

Postbus 93374

2509 AJ DEN HAAG







